

Lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi, lov om elforsyning
og lov om Energinet

(Afholdelse af udbud af pristillæg, særordning for forsøgsmøller og
overgangsordning for landmøller samt udvidelse af værditabsordningen,
køberetsordningen og garantifonden for visse solcelleanlæg, m.v.)

H�ringsrunde fra den 17. november til den 15. december 2017	
1.	Best Energy
2.	CO Industri
3.	BL - Danmarks Almene Boliger
4.	Dansk Arbejdsgiverforening
5.	Danmarks Vindmølleforening
6.	Dansk Byggeri
7.	Dansk Energi
8.	Dansk Erhverv
9.	Dansk Industri
10.	Dansk Solcelleforening
11.	Danske Revisorer
12.	DENFO – Danske Energiforbrugere
13.	Det �kologiske Råd
14.	Forbrugerrådet Tænk
15.	Foreningen B�reedygtige Byer og Bygninger
16.	HOFOR
17.	Københavns Kommune – Teknik- og Miljøforvaltningen
18.	Landbrug og Fødevarer
19.	Otto Kjær
20.	Rådgivende Ingeniører
21.	TEKNIQ
22.	VedvarendeEnergi
23.	Vindmølleindustrien
24.	Aarhus Kommune – Teknik og Miljø
25.	Aalborg Universitet
H�ringsrunde fra den 21. februar til den 26. februar 2018	
1.	Danmarks Naturfredningsforening
2.	Danmarks Vindmølleforening
3.	Dansk Byggeri
4.	Dansk Energi
5.	Dansk Solcelleforening
6.	Danske Revisorer
7.	Det �kologiske Råd
8.	Forbrugerrådet Tænk
9.	TEKNIQ
10.	Vindmølleindustrien
11.	Aalborg Universitet

14. december 2017

Best Energy A/S
Heimdalsvej 22G
7200 Grindsted
Tlf / Fax 76 72 00 76
best@best-energy.dk
www.best-energy.dk

CVR. 32361064
Bank: Den Jyske Sparekasse

Bent Stubkjær
bs@best-energy.dk
Mobil 23 68 00 90

Input til

Lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi og lov om elforsyning (*Bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.*)

Best Energy A/S vil foreslå, at der sker nogle ændringer i køberetsordningen.

Formålet med køberetsordningen var allerede ved VE loven begyndelse i 2008, at køberetsordningen tog sigte på lokale borgere. Formålet var primært at opnå en større accept af et nyt lokalt mølleprojekt, ved at de nærmeste naboer kunne købe andele i det nye mølleprojekt til kostægte priser.

Best Energy er helt enig i det, som oprindeligt var formålet med køberetsordningen. Men desværre er det ikke det, der sker. Omkring "kostpris", må man konstatere, at dette begreb de senere år er på en glidebane.

Det ses, at kostprisen nu til tider fremkommer ved at aftaler med lodsejere, projekter i forskellige stadier m.v. sælges fra det ene selskab til det andet. Undervejs er der aflejret relative store avancer. Til sidst står der så en "projektmager" med en meget høj "kostpris". Det betyder, at det ikke længere er møllernes placering, produktion m.v. som afgør prisen på de 20%, der bliver udbudt i køberetsordningen, men primært hvor mange gange dele af, eller hele projekter, er blevet handlet for så til sidst at blive udbudt til den "kostpris" det sidste selskab står med.

Best Energy foreslår, at det via lovændringer og en revisorinstruks sikres, at de 20% der udbydes i køberetsordningen, er til oprindelig kostpris. Det skal derfor ikke være tilladt at ligge diverse avancer ind i de 20 %.

Vedrørende hvem der kan købe i udbudsordningen

Her er det vigtigt at huske formålet med køberetsordningen og hvorfor at projektudviklerne skulle sælge til kostpris og dermed sælge, ofte væsentlig under markedsprisen. Formålet var, at beboerne i mølleparkens nærhed skulle sikres andele til en attraktiv pris, så de også fik et økonomisk afkast af "deres nye nabo".

Jeg vil her tage udgangspunkt i det seneste udbud, Best Energy har afholdt i november 2017.

Der blev sendt i alt 13.240 andele i udbud. Der var ønske om at købe 15.384 andele. Altså en overtegning på 16% Umiddelbart meget positiv. En nærmere analyse viste dog et noget andet billede. Kun 6,5% kom indenfor lokalområdet (4,5 km). Købene indenfor lokalområdet har alle købt mellem 3 – 50 andele (7.800 kr. – 130.000 kr.), og de har i gennemsnit købt 41 andele pr. person (106.600 kroner).

Langt de fleste andele blev altså købt langt fra mølleområdet, hvor gennemsnitskøbet pr. person var 131 andele (340.600 kroner). Heraf var over halvdelen af de ønskede tegninger fra bankansatte og deres nære familier. Se bilag 1.

På dette område foreslås det, at der alene skal udbydes andele til kostpris inden for en rimelig radius fra mølleparken. Det kan være de nuværende 4.5 km, eller lidt længere – uanset hvilken kommune man bor i.

Der bør endvidere være en øvre grænse for hvor mange andele, hver enkel person kan købe til kostpris i udbudsordningen. Det kunne være 100 – 200 andele.

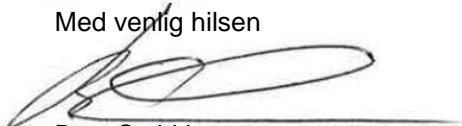
Best Energy mener fortsat, det er en god ide, at "naboer" til nye vind- (og frem over sol-) projekter kan sikre sig ejerskab til en favørpris.

Men det forudsætter, at der bliver strammet op på loven, således at den kan virke efter forligskredsens oprindelige hensigt med VE loven i såvel 2008 som 2012. Ønsker man ikke det, så bør det overvejes helt at fjerne køberetsordningen.

Vi synes, det er helt urimeligt, at vores selskab tvinges til at sælge vindmøller til kapitalstærke personer, som bor langt fra møllerne, og hvis bevæggrund for at købe, primært er hurtig og nem profit. Det er jo helt legalt, men hvorfor skal det være lovbestemt, at vi skal sælge andele med millioner i rabat.

Vi giver gerne rabatten, men til borgere i lokalområdet, som måske bliver påvirket af møllerne.

Med venlig hilsen

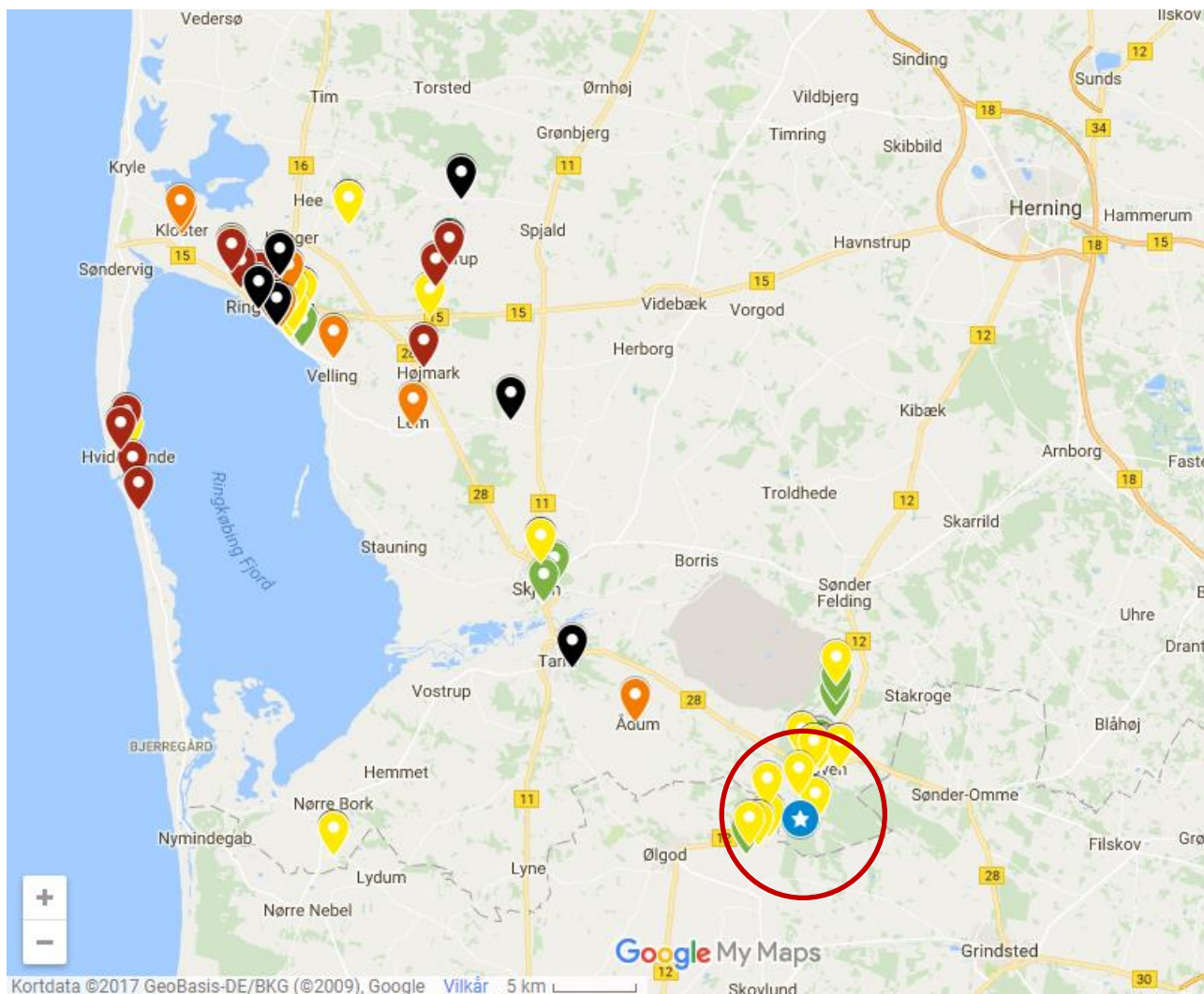

Bent Stubkjær

BEST ENERGY A/S

ANTAL ANDELE OG INVESTERET KAPITAL

FORSØGT TEGNET VED UDBUD AF ANDELE I HEIMDAL VIND I/S

Grøn: op til 65.000 kroner - op til 25 andele
Gul: 65.001 - 130.000 kroner - op til 50 andele
Orange: 130.001 - 260.000 kroner - op til 100 andele
Rød: 260.001 - 650.000 kroner - op til 250 andele
Sort: over 650.001 kroner - over 250 andele

Blå: Vindmølleparkens placering

Rød cirkel: 4,5 km fra vindmølleparken

Indenfor nærområdet (4,5 km) har 21 personer ud af i alt 115 købere/interessenter (18,25%) købt i alt 863 andele ud af i alt 13.240 andele (6,5%).

Udenfor nærområdet har der alene fra bankansatte og deres nærmeste familie været et ønske om at købe over 7.000 andele (over 50%).

Til: ENS@ENS.DK (Energistyrelsens officielle postkasse)
Cc: kfe@ens.dk (Katrine Pilmark Elkjær)
Fra: Signe Nyholm-Hansen (snh@co-industri.dk)
Titel: VS: Høring af lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi (Bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.)
Sendt: 14-12-2017 10:36:25
Bilag: Høringsversion af lovforslag.pdf; Høringsbrev.pdf; Ekstern høringsliste.pdf;

CO-industri bekræfter modtaget høring. Vi skal i den forbindelse meddele, at vi ikke agter at afgive hørings svar i det aktuelle emne.

M.v.h.
f./ Henrik Jensen

Med venlig hilsen
Signe Nyholm-Hansen
Kontorassistent

CO-industri

Molestien 7, 3.
2450 København SV
Telefon dir.: +45 33 63 80 38
Telefon: +45 33 63 80 00
snh@co-industri.dk

Det er os med overenskomster og faglige fællesskaber

Fra: Katrine Pilmark Elkjær [mailto:kfe@ens.dk]

Sendt: 17. november 2017 11:00

Emne: Høring af lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi (Bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.)

Til høringsparter

Hermed sendes forslag til lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi (Bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.) i høring.

Herudover sendes høringsbrev og høringsliste.

Høringsfristen er **fredag den 15. december 2017**.

Hørings svar til lovforslaget bedes sendt til Energistyrelsens hovedpostkasse : ens@ens.dk med kopi til kfe@ens.dk

Eventuelle spørgsmål vedrørende udkast til lovforslag kan rettes til undertegnede.

Med venlig hilsen / Best regards

Katrine Pilmark Elkjær

Fuldmægtig / Advisor
Center for Energiressourcer / Centre for Energy Resources

Mobil / Cell +45 3392 6641
E-mail kfe@ens.dk

Danish Energy Agency - www.ens.dk
- part of the Danish Ministry of Energy, Utilities and Climate

den 12. december 2017

Att. Energistyrelsen

ens@ens.dk

tkl@ens.dk

kfe@ens.dk

Høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi

Danmarks Almene Boliger har modtaget to lovforslag om "fremme af vedvarende energi" i høring, nemlig "bemyndigelse til afholdelse af et udbud af pristillæg for elektricitet produceret på solcelleanlæg" og "bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud". Vi mener, at de to lovforslag – som har samme høringsfrist - bør ses i sammenhæng, og afgiver derfor et fælles høringssvar for de to lovforslag.

Essensen i begge lovforslag er den samme, nemlig et forslag om at støtte vedvarende energi ved anvendelse af udbud. Formålet med at anvende udbudsmodellen er i begge lovforslag at få mere grøn energi for pengene. BL har forståelse for dette ønske.

Af lovforslaget om udbud af pristillæg for el produceret på solcelleanlæg fremgår, at puljen på 105 mill. kr. vil blive begrænset til anlæg, hvor *hele* anlæggets elproduktion sælges til nettet. Dette vil i praksis betyde, at bygningsmonterede solcelleanlæg i den almene sektor ikke vil komme i betragtning til støtte fra denne pulje.

Dette gælder også puljen til teknologineutrale VE-udbud på i alt ca. 1 mia. kr. i 2018 og 2019. Bygningsmonterede solcelleanlæg vil efter BL's opfattelse ikke kunne konkurrere med store markanlæg, der alene producerer el til nettet. Markanlæg har fordel af volumen, og spreder solceller ud over store markarealer og kan opnå betydelig mængderabat, ligesom det er mere kompliceret at opsætte anlæg på tage end på en mark.

Dertil kommer, at lovforslaget også indebærer, at køberetsordningen, som i dag kun gælder for vindmøller, fremadrettet også skal omfatte solcelleanlæg, der modtager støtte via de teknologineutrale udbud. Køberetsordningen indebærer, at de støttede solcelleanlæg forpligtiges til at udbyde 20 pct. af et projekt til anlæggets naboer. En sådan ordning vil i praksis afskære almene boligorganisationer fra at deltage i udbudsmodellen, dels fordi solcelleanlæg i den almene sektor primært opfattes som en energibesparende ordning, hvor strømmen næsten udelukkende anvendes af boligforeningen selv, dels fordi det vil være administrativt kompliceret.

I praksis vil de to støttepuljer således alene være anvendelige for *markbaserede* solcelleanlæg, som producerer el til nettet og ikke kunne anvendes af bygningsmonterede solcelleanlæg, som primært producerer el til egetforbrug og således har karakter af en energibesparende foranstaltning.

Som nævnt indledningsvist har BL forståelse for de økonomiske argumenter, som ligger til grund for teknologineutrale udbudsmodeller. Sådanne udbudsmodeller har dog så en tendens til, at det bliver de samme - på nuværende tidspunkt - mest økonomisk fordelagtige teknologier, som løber med hele støtten.

Ud fra *erhvervspolitisk hensyn* bør VE-støtteordninger efter BL's opfattelse ikke kun fokusere på de på nuværende tidspunkt mest økonomisk fordelagtige teknologier, men også fokusere på at udvikle fremtidens teknologier, som bl.a. kan have store eksportpotentialer.

Det er BL's opfattelse, at der bl.a. i takt med de globalt kraftigt faldende priser på solceller, er et stort erhvervspolitisk potentiale i at udvikle bygningsintegrerede solcelleløsninger, som på en elegant og omkostningseffektiv måde bidrager til at reducerer bygningernes energiforbrug. Danmark har en lang og god tradition for at udvikle smukke løsninger indenfor byggeriet, og en fastholdelse af denne tradition forudsætter et hjemmemarked med stabile rammevilkår.

Denne problematik er man tilsyneladende opmærksom på i lovforslaget om teknologineutrale udbud, hvor der er afsat 150 mio. kr. til en ny ordning med forsøgsmøller på land.

BL vil på baggrund af ovenstående anbefale, at puljen på de 105 mill. kr. til forhøjet pristillæg i stedet for (også) at målrettes til markbaserede anlæg, forbeholdes til støtte til *innovative* bygningsmonterede solcelleanlæg. Der kan enten være tale om bygningsintegrerede anlæg og/eller solcelleanlæg, som indeholder batteriløsninger til opbevaring af strømmen. Sidstnævnte vil jo understøtte den nye udformning af nettoafregningsmodellen baseret på straksafregning.

Denne anvendelse af 2017-puljemidlerne til forhøjet pristillæg på primært bygningsbaserede solcelleanlæg, vil samtidig være i bedre overensstemmelse med, hvor puljemidlerne kommer fra, nemlig ved nedlæggelse af solcellepuljen for 2017, som primært går til støtte til pristillæg på *bygningsmonterede solcelleanlæg* i bl.a. den almene sektor.

Jf. vores hørings svar af 9.oktober 2017, har den almene sektor i praksis ikke haft stor gavn af denne pulje ikke mindst, fordi vi igennem 3 år forhandlede med energimyndighederne om at kunne nettoafregne efter en model om virtuel afregning. Så længe disse forhandlinger pågik, har de almene boligorganisationer været forsigtige med at etablere solcelleanlæg og dermed kun i begrænset omfang trukket på puljerne for forhøjet pristillæg.

På den baggrund finder vi det naturligt, at de overskydende puljemidler fra denne ordning, også kan komme bygningsmonterede solcelleanlæg i den almene sektor til gode.

Med Venlig hilsen

Bent Madsen/Frans Clemmesen

Til: kfe@ens.dk (Katrine Pilmark Elkjær)
Fra: Dansk Arbejdsgiverforening (DA@da.dk)
Titel: SV: Høring af lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi (Bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.)
Sendt: 17-11-2017 12:31:08

Kære Katrine Pilmark Elkjær

Under henvisning til det til DA fremsendte høringsbrev af 17. november 2017 vedrørende ovennævnte skal vi oplyse, at sagen falder uden for DA's virkefelt, og at vi under henvisning hertil ikke ønsker at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Pernille Eilerskov Jensen
Kontorelev

Fra: Katrine Pilmark Elkjær [mailto:kfe@ens.dk]

Sendt: 17. november 2017 11:00

Emne: Høring af lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi (Bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.)

Til høringsparter

Hermed sendes forslag til lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi (Bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.) i høring.

Herudover sendes høringsbrev og høringsliste.

Høringsfristen er **fredag den 15. december 2017**.

Hørings svar til lovforslaget bedes sendt til Energistyrelsens hovedpostkasse : ens@ens.dk med kopi til kfe@ens.dk

Eventuelle spørgsmål vedrørende udkast til lovforslag kan rettes til undertegnede.

Med venlig hilsen / Best regards

Katrine Pilmark Elkjær

Fuldmægtig / Advisor
Center for Energiressourcer / Centre for Energy Resources

Mobil / Cell +45 3392 6641
E-mail kfe@ens.dk

Danish Energy Agency - www.ens.dk
- part of the Danish Ministry of Energy, Utilities and Climate

15. december 2017

Høringssvar fra Danmarks Vindmølleforening

Høring over udkast til lovforslag om ændring af Lov om fremme af vedvarende energi (Bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.)

Danmarks Vindmølleforening takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslaget om teknologineutrale udbud for landvindmøller, åben-dør havvind og solceller.

Regeringen foreslår i lovforslaget indførelse af et teknologineutralt udbud i 2018, som skal tjene som erfaringsgrundlag for en ny udgave af en dansk ordning for landvind, åben-dør havvind og solceller efter 2020. Tidshorizonten for støtten er foreslået til 20 år, og der foreslås anvendt faste pristillæg. Udspillet indeholder derudover også forslag om en overgangsordning for projekter, der har opnået en godkendt lokalplan før 1. januar 2017, samt en udvidelse af køberetsordningen til også at omfatte solceller under udbudsordningen.

Danmarks Vindmølleforening finder det positivt, at regeringen endeligt har afklaret rammevilkårene for landvind i Danmark efter udløb af den nuværende ordning i februar 2018.

Afklaringen er dog sket for sent i betragtning af den lange udviklingstid for vindmølleprojekter, som typisk varer op til 5 år. En midlertidig afklaring for de kommende to år er ikke tilstrækkeligt og kan på længere sigt forventes at fordyre den grønne omstilling, da midlertidige og ustabile rammevilkår ikke understøtter langsigtede og kapitaltunge investeringer i energisektoren.

Landvind er den mest omkostningseffektive form for vedvarende energi, og det er Danmarks Vindmølleforening forventning, at dette vil blive afspejlet i de kommende teknologineutrale udbud. De foreslåede teknologineutrale udbud i lovforslaget kræver dog harmoniserede vilkår mellem teknologierne, hvilket er beskrevet nedenfor.

Overgangsordning

Lovforslagets overgangsordning omfatter kun projekter med en lokalplan fra før 1. januar 2017. Projekter med en lokalplan fra 2017, og som uforskyldt bliver forsinkede af lange sagsbehandlingstider i det udflytningsramte Planklagenævn, risikerer således ikke at kunne blive realiseret, hverken inden for den nuværende ordning eller i en overgangsordning. Investeringer i projekterne risikerer dermed

at gå tabt pga. lange sagsbehandlingstider hos klagemyndighederne og uigennemsigtige og skiftende rammevilkår.

En reel overgangsordning burde have inkluderet projekter med en lokalplan fra 2017, og som er fanget i det udflytningsramte Planklagenævn. En sådan overgangsordning ville kunne indeholdes i den generelle undtagelsesbestemmelse i EU Kommissionens statsstøtteregler for 6-mølleprojekter, da langt hovedparten af projekterne med en lokalplan fra 2017 indeholder 6 eller færre vindmøller. Det har regeringen og dets støtteparti beklageligvis ikke ønsket.

Lovforslaget indeholder et krav om, at et projekt skal være påbegyndt inden d. 1. januar 2017 for at kunne være inkluderet i overgangsordningen.

Det er foreningens opfattelse, at indgåelse af bindende kontrakter på f.eks. vindmøller i Danmark typisk kun foretages efter en endelig administrativ afgørelse om et projekt er foretaget, dvs. efter endt klagesag i Planklagenævnet. Det vil derfor ikke være rimeligt, at kræve af danske vindmølleprojekter, at projekter skal have indgået bindende kontrakter på levering af vindmøller for, at et projekt kan vurderes til at være påbegyndt.

Derfor er projektudviklere under den foreslåede overgangsordning hensat i et Catch-22, hvor de på den ene side skal have påbegyndt projektet inden 1. januar 2017 for at være i overensstemmelse med lovforslaget, men ikke kan have påbegyndt projektet inden 1. januar 2017 pga. kravet om, at en klage skal være behandlet i 2017. Dertil kommer usikkerheden i relation til EU's generelle retningslinjer for tildeling af statsstøtte, som tilsiger, at man ikke må påbegynde projekter inden støtte er blevet bekræftet.

Danmarks Vindmølleforening har rejst problemstillingen overfor Energistyrelsen, som meddeler, at man ikke kan redegøre for problemstillingen før efter, at Kommissionen har godkendt overgangsordningen. Det forventes at blive i slutningen af 2018 eller begyndelsen af 2019.

De vindmølleprojekter, der kan komme i betragtning til overgangsordningen, vil ikke blive realiseret, såfremt de skal vente til slutningen af 2018 på en godkendelse fra EU-Kommissionen på baggrund af fodnote 66 i retningslinjerne for statsstøtte på miljø- og energiområdet 2014-2020. Derfor vil den indgåede politiske aftale mellem regeringen og Dansk Folkeparti om en overgangsordning, efter Danmarks Vindmølleforenings vurdering, ikke kunne udmøntes i praksis med mindre overgangsordningen baseres på et andet (EU-)retligt grundlag.

Danmarks Vindmølleforening har forståelse for, at de selvmodsigende krav der er indeholdt i forslaget, sandsynligvis er nødvendige for, at overgangsordningen kan EU-godkendes. Uheldigvis gør det ordningen ubrugelig i praksis, for de projekter man ønsker at hjælpe med overgangsordningen.

Danmarks Vindmølleforening foreslår på den baggrund, at en overgangsordning alternativt baseres på undtagelserne for udbud for landvindmølleprojekter på 6 møller eller færre, hvilket EU-Kommissionen ikke vil stille spørgsmålstegn ved, da undtagelsesmuligheden klart fremgår af EU's retningslinjer for tildeling af statsstøtte.

Det overordnede formål med ændringen er at skabe sikkerhed for, at den udmeldte overgangsordning, som politisk er aftalt, også kan gennemføres i praksis. Det vil ikke være muligt med den nuværende formulering.

En overgangsordning baseret på undtagelsen for 6 mølle-projekter vil stadig kunne målrettes de samme projekter, som er indeholdt i lovforslaget, da ingen af disse projekter indeholder flere end 6 møller. Samtidig vil der ikke kunne anmeldes nye projekter under ordningen, såfremt kravet om en godkendt lokalplan inden 2017 fastholdes som krav for at komme i betragtning til overgangsordningen.

Danmarks Vindmølleforening finder det i øvrigt positivt, at støtteniveauet for projekter i overgangsordningen etableret i 2018 er blevet ændret fra 'højst vindende bud' til 'budloftet' i udbuddet. Det oprindelige forslag fra regeringen, hvor støtteniveauet ville være fastsat ud fra det højeste bud fra udbuddet i december 2018, ville have medført stor usikkerhed for projekter gennemført i løbet af 2018. Støtteniveauet til projekter gennemført i 2018 bør indskrives i lovforslaget efter retningslinjerne fra stemmeaftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti.

I lovforslagets afsnit 7.5 rejses der tvivl om ikrafttrædelsestidspunktet for overgangsordningen, da lovforslaget angiver, at *"Der vil herefter først kunne udbetales pristillæg efter ordningen, når og i det omfang Europa-Kommissionen godkender ordningen, hvorfor det foreslås, at energi-, forsynings- og klimaministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden."*

Det bør tydeliggøres i lovforslaget, at vindmøller, der sættes op i løbet af 2018, ikke kan modtage støtte før EU Kommissionen har godkendt ordningen. De forventede rammevilkår for projekter, som realiseres inden Kommissionens godkendelse, bør desuden beskrives i lovforslaget uanset, at der ikke vil være en gældende ordning fra det tidspunkt projekterne bliver realiserede.

Støtteformen i udbuddene i 2018 og 2019

Danmarks Vindmølleforening har i flere kommentarer¹ til regeringens foreslåede udbud støttet princippet om teknologineutralitet og etablering af konkurrence mellem energiteknologierne. Derimod finder foreningen det aldeles uforståeligt, at Danmark vælger at gå enegang i Europa med en risikabel og uprøvet udbudsmodel baseret på faste pristillæg. Det vil medføre mindre vedvarende energi for pengene og det vil fastholde den vedvarende energi i statsstøtte gennem længere tid, end hvis udbuddene var baseret på fastpriskontrakter (CfDere).

I det øvrige Europa anvendes hovedsageligt udbud over fastpriskontrakter til støtte til vedvarende energi, og det er Danmarks Vindmølleforenings vurdering, at den foreslåede danske enegang på dette område er baseret på et analytisk utilstrækkeligt grundlag. Resultatet af regeringens valg af støtteform kan forventes at blive, at etablering af vedvarende energi vil blive dyrere end i resten af Europa, og at den grønne omstilling derfor bliver dyrere end nødvendigt for de danske skatteborgere.

---

¹ Se f.eks. Danmarks Vindmølleforening analyse af sammenhængen mellem støtteformer og statens udgifter til støtte fra maj 2017: [link](#)

En ordning, der er begrænset til to år har ingen relevans for udviklere af vindmølleprojekter, som typisk tager mere end fem år at realisere. Branchen har for længst stoppet planlægningen af nye projekter i Danmark og koncentrerer sig udelukkende om, at få eksisterende projekter nettilsluttet inden skæringsdatoen 21. februar 2018.

De bud, der vil blive indgivet i budrunderne i 2018 og 2019, vil alle bestå af projekter, der er godt inde i planprocessen, men som ikke når at komme på den rigtige side af skæringsdatoen.

Projekterne, som vinder den første udbudsrunde, vil tidligst blive nettilsluttet ved udgangen af 2020. Dermed er det et ubestrideligt faktum, at udbygningen med vindmøller i foregangslandet Danmark stopper den 21. februar 2018, og at vindmøllestopet kommer til at vare i mindst et par år. Det vil skade eksporten og er et kedeligt signal at sende til udlandet på et tidspunkt, hvor den globale konkurrence om fremtidens grønne teknologi-baserede arbejdspladser spidser til.

Ingen nye projekter vil blive igangsat med baggrund i regeringens forslåede udbudsmodel, og ingen projekter vil blive igangsat, før en ny aftale om energipolitikken for perioden efter 2020 er indgået.

Samtidig betyder den valgte udbudsmodel med faste tillæg et farvel til store dele af den branche der, som projektudviklere gennem de sidste tre årtier, har sikret effektiv konkurrence på markedet for nye vindmølleprojekter, fordi modellen med faste tillæg vil fordyre eller umuliggøre finansieringen af nye projekter. Dermed bevæger Danmark sig mod oligopollignende tilstande på markedet for projektudvikling, hvilket vil fordyre udbygningen på sigt.

Finansiering af udbuddene i lovforslaget

Regeringen foreslår, at udbuddene i 2018 og 2019 finansieres ved at beskære en række tilskud til eksisterende og nye VE-anlæg, og balanceringsgodtgørelsen til eksisterende vindmøller, som foreslås reduceret med 331 mio. kr.²

Det er første gang i dansk energipolitik, at udbygning med ny vedvarende energi foreslås finansieret af eksisterende VE-anlæg. Regeringens forslag kan i sidste ende medføre f.eks. en større nedtagning af eksisterende vindmøller. Dette kan medføre et større behov for etablering af nye vindmøller til en højere pris for forbrugerne, hvis regeringens målsætning om 50 % vedvarende energi i Danmarks energiforbrug i 2030 skal opfyldes.

Finansieringen af regeringens udspil kortsigtet og endvidere i direkte uoverensstemmelse med EU Kommissionens godkendelse af den eksisterende støtteordning³.

---

² Danmarks Vindmølleforening har påpeget, at denne ændring ikke er i overensstemmelse med Kommissionens godkendelse af balanceringsgodtgørelsen fra 2008 og derfor ikke lovlig. Se mere på www.dkvind.dk

³ Kommissionens godkendelse nr. N354/2008. Danmarks Vindmølleforenings høringsvar til lovforslag L39 angående finansieringen af udbuddene kan findes her: [link](#)

Udvidelse af køberetsordningen

Danmarks Vindmølleforening vil gerne opfordre til, at udvidelsen af køberetsordningen benyttes til at revidere en del uhensigtsmæssige konsekvenser af ordningen.

Køberetsordningen har til formål at øge den lokale interesse i og opbakning til opstilling af nye, moderne vindmøller ved at sikre borgerne i lokalområdet retten til at købe ejerandele i vindmøller.

Danmarks Vindmølleforening mener, at der er en række uhensigtsmæssige forhold i den gældende ordning, som man med fordel kunne rette op på i forbindelse med at ordningen udvides til at gælde både solceller og vindmøller.

Vi har set eksempler på, at vindmølleandele bliver meget dyre og/eller at løbende udgifter, som ikke danner grundlag for beregningen af andelspriserne, udhuler økonomien i lokalbefolkningens investeringer. Man kunne øge gennemsigtigheden for potentielle købere af andele betragteligt ved at indføre en obligatorisk metode til beregning af afkast, baseret på sammenlignelige forudsætninger, f.eks. om fremskrivningen af elpriserne. Det bør overvejes at udarbejde en revisorinstruks.

Nogle af problemerne med den nuværende ordning vil blive begrænset i omfang ved overgangen til en udbudsordning. Ikke desto mindre kunne det fremme lovens formål bedre, såfremt man regulerede, hvad der må indregnes af erstatninger/købspriser i de 20 % af et vindmølleprojekt, der skal udbydes. Hvad der ellers aftales mellem parterne af erstatninger/købspriser i et vindmølleprojekt er op til aftaleparterne.

Der kunne desuden indføres en metode til en standardberegning til belysning af økonomien i de andele der udbydes under køberetsordningen i form af en afkastberegning. Metoden skal tage udgangspunkt i et fælles udgangspunkt for en markedspris/afregningspris på el samt en fremskrivning af markedsprisen.

Desuden bør løbende udgifter, som f.eks. løbende lodsejererstatninger, indregnes i afkastberegningen. Resultatet af beregningen skal vise en intern rente, der beregnes før evt. renter og skat.

Endvidere bør det overvejes, at ændre køberetsområdet fra de nuværende 4,5 km. og derefter kommune, til fremover alene at være en (større) afstand fra møllen, som det også blev diskuteret i forbindelse med revisionen af VE-Loven i 2012.

Derudover mener Danmarks Vindmølleforening, at det er direkte konkurrenceforvridende, at solceller og vindmøller behandles forskelligt, for såvidt angår projekter, der ikke er omfattet af udbudsrunderne i 2018 og 2019, idet solceller er fritaget fra kravet om at udbyde 20% af projektet til kostpris.

En revision af køberetsordningen bør skabe ensartede konkurrencevilkår mellem sol og vind for projekter udenfor udbuddene.

Afskaffelse af grøn ordning

Danmarks Vindmølleforening finder afskaffelse af den grønne ordning stærkt problematisk og i direkte strid med intentionerne om lokalt ejerskab og ønsket om mest muligt grøn omstilling for pengene.

Det er Danmark Vindmølleforenings klare opfattelse, at midlerne fra den grønne ordning for mange lokalpolitikere er den afgørende forskel mellem et ja eller et nej til vindmølleprojekter. Ligeledes, at lokalsamfundene nu har fundet ud af, at vindmøller medfører, at der med vindmølleprojekter tilføres penge til lokalsamfundet.

Danmarks Vindmølleforening opfordrer til at bibeholde den grønne ordning eller i det mindste, at ændre og forlænge udløbsdatoen for ordningen, så denne er passende i forhold til de lovpligtige informationer, der er givet i forbindelse med igangværende planlægning for store vindmøller.

Harmonisering af reglerne for nettilslutning

Det er generelt Danmarks Vindmølleforenings opfattelse, at en harmonisering af vilkårene for nettilslutning er en naturlig konsekvens af, at vindenergien modnes som teknologi og i højere grad skal klare sig på markedsvilkår.

Det er yderligere foreningens opfattelse, at de omkostninger, som et vindmølleprojekt pålægges ved etablering af en nettilslutning skal være udtryk for markedsbestemte priser. Der bør derudover være valgfrihed i forhold til om projektudvikleren får ejerskab til nettilslutningen efter etableringen af et projekt.

De omkostninger til netudbygning, som en projektudvikler pålægges, bør kun være baseret på nettilslutningen relateret til det enkelte projekt. Forstærkninger og drift af det overordnede kollektive elforsyningsnet bør være pålagt det lokale netselskab eller transmissionsvirksomhed.

Foreningen ser det som afgørende, at det klart fremgår af den fremtidige lovgivning, hvilke dele af opsamlingsnettet projektudviklerne vil være økonomisk ansvarlige for. Dette kunne f.eks. være en grænse defineret ud fra spændingsniveau, som kunne være 10 kV.

Derudover bør der være klagemulighed til en uafhængig myndighed, og udformningen af rammevilkårene bør følge retningslinjerne fra den europæiske regulering, herunder kravene til ikke-diskrimination.

På vegne af Danmarks Vindmølleforening

Søren Klinge
(sk@dkvind.dk)

Til Energistyrelsen
Sendt pr. e-mail

14. december 2017

Høringssvar til lov om ændring af lov om fremme af VE

Dansk Byggeri takker for høring af lov om fremme af vedvarende energi (Bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.).

Formålet med lovforslaget

Det fremgår, at formålet med lovforslaget er, at lade VE-teknologierne konkurrere imod hinanden ved at gå fra teknologispecifikke støttesystemer til en harmoniseret støttemodel med konkurrence mellem teknologierne.

I den forbindelse vil Dansk Byggeri gerne gøre opmærksom på, at marked med dets markedsfejl ikke nødvendigvis er i stand til at sikre den mest hensigtsmæssige energiforsyning, herunder en høj forsyningssikkerhed. Dertil vil markeds kræfterne ikke alene kunne fremme de teknologier, som endnu ikke er fuldt ud i stand til at konkurrere på marked. Teknologier der ellers vil kunne spille en central rolle i fremtidens grønne energiforsyning, og måske på sigt udgøre et stort eksportpotentiale.

Dansk Byggeri mener, at det kan være hensigtsmæssigt med større konkurrence på området, især for de mere modne og større teknologier såsom landvind og solparker. Men et fuldt harmoniseret støttesystem for alle teknologierne frarådes kraftigt. Et flerstrengt energisystem bør stadig være idealet, hvor forskellige teknologier kan supplere hinanden med en høj forsyningssikkerhed til følge. Dertil skal betydningen af et hjemmemarked for teknologier, der endnu ikke kan konkurrere på marked, ikke glemmes, hvis Danmark fortsat ønsker en førerposition i udviklingen og eksporten af vedvarende energiteknologier.

Teknologineutrale udbud

Med lovforslaget bemyndiges energi-, forsynings- og klimaministeren til at afholde teknologineutrale udbud af pristillæg for elektricitet produceret på landvindmøller, åben-dør-havvindmøller og solcelleanlæg, herunder til udbetaling af pristillæg. Udbuddene forventes afholdt i 2018 og 2019. Ministeren bemyndiges til at fastsætte betingelserne for de teknologineutrale udbud i et kommende udbudsmateriale mv.

Dansk Byggeri henviser til ovenstående bemærkninger, og vil tillige understrege, at det er vigtigt at relevante interessenter inddrages til dialog om fastsættelsen af de nærmere betingelser for udbuddet. Dansk Byggeri stiller sig gerne til rådighed i denne sammenhæng.

Værditabsordningen

Det foreslås at harmonisere vilkårene for de tre teknologier, der har mulighed for at deltage i det teknologineutrale udbud (landvindmøller, åben-dør-havvindmøller og solcelleanlæg). Derfor foreslås det, at værditabsordningen udvides til også at omfatte de solcelleanlæg, der modtager pristillæg igennem et af de teknologineutrale udbud. Værditabsordningen sikrer, at naboer til vindmølleprojekter kan få erstatning for eventuelle værditab, som opsætning af vindmøller har på deres beboelsesejendom. Med den foreslåede udvidelse vil naboer til solcelleanlæg, der modtager pristillæg gennem et af de teknologineutrale udbud, få samme muligheder.

Dansk Byggeri mener umiddelbart, at den lokale opbakning til solceller vil være større end til landvind, og stiller derfor spørgsmålstejn ved, om ejendomme nær solcelleanlæg har det samme værditab som ejendomme nær vindmøller? Umiddelbart virker det uhensigtsmæssigt at fordyre solcelleprojekter ved at lade dem indgå i værditabsordningen. En ligestilling af anlæggene bør ske ud fra en faglig vurdering af generne ved de forskellige former for anlæg, og ikke et principielt ønske om ligestilling, som kan være med til at stille solcelleanlæg unødigt dårligere, end der fagligt er berettigelse for. Dansk Byggeri vil derfor opfordre til, at der ikke laves en ligestilling af teknologierne hverken i forhold til værditabsordningen eller køberetsordningen, medmindre der laves en analyse, som kan påvise en faglig begrundelse for, at solcelleanlæg medfører de samme nabogener, som vindmølleparker.

Det foreslås, at naboer inden for en afstand af op til 200 meter fra solcelleanlæg omfattet af værditabsordningen gebyrfrit kan anmelde krav om værditab. Afstanden på 200 meter er sat ud fra, at det må forventes at være de naboer med bopæl inden for 200 meters afstand til et solcelleprojekt, der har størst sandsynlighed for at opleve et værditab. Det skal bemærkes, at alle naboer har mulighed for at deltage i orienteringsmødet, og at alle kan anmelde krav om værditab, dog mod betaling af et gebyr på 4.000 kr.

Dansk Byggeri støtter et afstandskriterium for gebyrfritagelser, og noterer sig de 200 meter, men henviser til ovenstående bemærkninger. Dansk Byggeri mener det er vigtigt, at udbudsmaterialet tydeliggør, at opstiller kan lade de forventede udgifter til gennemførelse af værditabsordningen indgå i det samlede bud om pristillæg.

Udvidelse af køberetsordningen

Køberetsordningen foreslås udvidet til også at omfatte solcelleanlæg, der har vundet pristillæg igennem de teknologineutrale udbud. Ejere af de omfattede solcelleanlæg forpligtes til at udbyde 20 pct. af et projekt til anlæggets naboer. Dette svarer til, hvad der gælder for vindmølleejere i den nuværende køberetsordning. Køberetsordningen er som værditabsordningen lavet for at sikre større lokal opbakning til vindmølleprojekter.

Som før påpeget stiller Dansk Byggeri spørgsmålstejn ved, at der er de samme problemer med lokal opbakning til solcelleanlæg som til vindmølleanlæg. En undersøgelse udført af YouGov viser tværtimod, at 84 % af danskerne mener, at mere energi burde komme fra solcelleanlæg. Dertil fylder solcelleparker slet ikke på samme måde i landskabet, som vindmølleparker gør, og støjgenerne må være væsentligt mindre. Umiddelbart virker det til, at det bliver unødigt administrativt tungt og fordyrende for solcelleprojekterne, hvis de forpligtes til at høre under de samme ordninger som vindmølleprojekterne.

Garantiordningen

Garantifonden støtter finansiering af lokale møllelavs forundersøgelser m.m. Formålet med garantifonden er at lette finansieringsmulighederne for lokale vindmøllelav og dermed forbedre mulighederne for lokalt forankrede vindmølleprojekter. Garantifonden foreslås udvidet til også at omfatte solcellelav og lokale initiativgrupper. Ved at udvide garantifonden forventes det, at mindre lokale projektere af solcelleanlæg får bedre mulighed for at deltage i de teknologineutrale udbud..

Dansk Byggeri støtter garantiordningen. Det er vigtigt, at der er et fokus på, at også lokale projektere af solcelleanlæg kan være med til at konkurrere i udbuddene. Dansk Byggeri er dog uvis på om ordningen vil have en reel effekt, og ser frem til at høre om effekten af ordningen.

Erfaringer med udbuddene

Dansk Byggeri vil gerne opfordre til, at der indledes en drøftelse med relevante interessenter, herunder Dansk Byggeri, når der er opnået erfaringer med udbuddet.

Dansk Byggeri ser disse første neutrale udbud som en form for forsøgsprojekter, i forhold til tidligere støttepraksis i Danmark, og håber derfor på en åben drøftelse med erfaringerne fra udbuddene, herunder hensigtsmæssigheden i at afholde udbud samt hvorvidt teknologispecifikke udbud eller andre støtteformer som fastpristillæg mv. vil være bedre egnede.

Dansk Byggeri er som udgangspunkt enig i, at teknologineutralitet er et sundt princip, men ikke i alle henseende. En række teknologier kan vurderes at yde et værdifuldt bidrag til omstillingen af energisystemet på længere sigt, som Klimarådet også konkluderer i deres seneste analyse om vedvarende energi. Der kan dertil være teknologier, som endnu ikke er modne nok til at konkurrere med teknologier, der har været massivt subsidieret i mange år, som fx landmøllerne har.

Umiddelbart vurderer Dansk Byggeri, at udbud er bedre egnede til store anlæg fx vindparker og solparker, end til mindre energianlæg som tagbaserede solcelleanlæg.

For uddybning af nærværende høringssvar kontakt venligst undertegnede på tlf. 2328-4913 eller cdp@danskbyggeri.dk.

Med venlig hilsen

Camilla Damsø Pedersen
Chefkonsulent
Dansk Byggeri

Dok. ansvarlig: KEG
Sekretær: EDR
Sagsnr: s2017-900
Doknr: d2017-19076-24.0
15-12-2017

Høring af lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi

Generelle bemærkninger

Dansk Energi takker for muligheden for at komme med bemærkninger til høringen. Det er positivt, at der indføres en teknologineutral støttemodel, hvor landvind, kystnære havvindmøller under 'åben-dør' samt sol skal konkurrence om tilskud. Udbud vil understøtte og bidrage til en udbygning med vedvarende energi, som er nødvendig for at nå målet om 50 procent vedvarende energi i 2030. Dansk Energi har længe efterspurgt en ny ramme for støtte til vedvarende energi for at undgå en 'stop and go'-model, som fører til investorusikkerhed og resulterer i en dyrere omstilling. Desværre kommer modellen så sent, at der tidligst vil blive etableret landvind og sol ultimo 2019, fordi første vurderes at kunne gennemføres frem mod udgangen af 2018.

En anden central problemstilling er, at udbudsmodellen indebærer et helt nyt setup for nettilslutning, hvor vilkårene for nettilslutning ensrettes, og hvor developer selv skal dække omkostninger til nettilslutning. Dansk Energi finder det principielt rigtigt, at der sikres ens tilslutningsvilkår for forskellige produktionsteknologier, men for at det nye setup bliver velfungerende, er det afgørende, at administrationsgrundlaget for nettilslutningen kommer ordentligt på plads. Men på grund af tidspresset er der overhængende risiko for, at det ender med en halv løsning, som kun delvist forholder sig til den principielle udfordring vedr. hvilke anlægsomkostninger, som developer skal betale, og hvordan eventuelle øvrige omkostninger så skal dækkes. Dette gælder udgifter til drift og vedligehold i det bagvedliggende net samt dækning af det nettab, der kan blive resultatet af en øget decentral produktion.

Endvidere ser Dansk Energi en overhængende risiko for, at de nødvendige principper for netvirksomhedernes transparente tilbud til developere og den lovbestemte forudgående godkendelse af sådanne eventuelle metoder i Energitilsynet i praksis ikke kan nå at være på plads inden det første udbud. Dansk Energi foreslår derfor, at der etableres en midlertidig løsning baseret på den nuværende ordning for landvind. Dermed vil der ske en ensretning af vilkårene for tilslutning af de forskellige produktionsteknologier samtidig med, at arbejdet med en ny, samlet og helstøbt model for nettilslutning kan fortsættes, med inddragelse af erfaringerne fra udbuddene i 2018 og 2019.

Den decentrale produktion af vedvarende energi er i dag langt fra ligeligt geografisk fordelt i Danmark. Således sker fx halvdelen af den samlede danske elproduktion fra landvind i Vest- og Nordjylland alene. Den eksisterende udligningsordning er i dag med til at sikre, at nogle af

omkostningerne forbundet med at transportere den store mængde landvind og solenergi i el-distributionsnettene fordeles ligeligt mellem alle elkunder i hele landet. Men ordningen dækker alene en andel af omkostningerne ved at transportere den grønne strøm ud til resten af landet. Det betyder, at en række af ekstraomkostningerne påføres det enkelte distributionselskab og således i sidste ende borgere og virksomheder i de pågældende områder. Det er en uheldig geografisk økonomisk skævvridning.

Når man alligevel skal justere udligningsordningen, som konsekvens af lovforslaget, bør man benytte lejligheden til at gøre ordningen mere retfærdig ved at inkludere samtlige omkostninger forbundet med transport af den grønne strøm i distributionsnettet, så alle danske borgere og virksomheder senest fra 2018 ligeligt bærer omkostningen ved den grønne omstilling.

Endeligt bør man samtidig sikre en varig finansiering af udligningsordningen, der i dag finansieres af PSO-afgiften, som afskaffes løbende frem mod 2022.

Specifikke bemærkninger

Nettilslutning

Dansk Energi er enig i at harmonisere reglerne for nettilslutning. I dag gælder der forskellige tilslutningsregler for vind- og solcelleanlæg samt øvrige anlæg, der er omfattet af VE-lovens § 30. Der er således forskellige regler for, hvad developer betaler i forbindelse med tilslutning af forskellige produktionsteknologier, og forskellige regler for hvordan netselskaberne kompenseres gennem den landsdækkende udligningsordning, der, som beskrevet, kun dækker en andel af de resulterende netomkostninger.

Vi har noteret os, at ministeren med lovforslaget får hjemmel i VE-lovens § 30 til at fastsætte nærmere regler om:

1. Hvilke kategorier af anlæg og installationer, det påhviler ejeren af VE-anlægget og de kollektive elforsyningsvirksomheder at udføre (ejerskab).
2. Hvorledes omkostninger ved etablering af nettilslutning og omkostninger ved at være nettilsluttet fordeles mellem ejeren og de kollektive elforsyningsvirksomheder (omkostningsfordeling).
3. Hvorledes omkostninger, der påhviler de kollektive elforsyningsvirksomheder, indregnes i priserne for elektricitet.
4. Betaling til dækning af net- eller transmissionsvirksomheders omkostninger ved behandling af ansøgning om nettilslutning ("rådgiveromkostninger").

Det er vores opfattelse, at det ikke i praksis vil være muligt inden udbuddene i 2018 eller 2019 at etablere og få implementeret en løsningsmodel, der tager fyldestgørende stilling til disse punkter, og som kan leve op til hensigten om, at developer skal bære omkostningerne ved tilslutning.

Der er allerede i regi af Energistyrelsen nedsat en arbejdsgruppe med henblik på at finde en tilslutningsmodel. Der har i denne proces været udtrykt et ønske om, at VE-producenter i fremtiden skal kunne eje hele det opsamlingsnet, der forbindes til distributionsnettet, fx i en 50-60/10-20 kV-transformerstation. Netselskaberne vil som neutrale markedsfacilitatorer kunne håndtere denne løsning, hvis dette beslutes. Det er dog afgørende, at der kommer et entydigt snit – altså enten skal alle developere eje fremtidige nye opsamlingsnet, eller også skal net-

selskabet eje det. Det er ligeledes afgørende for Dansk Energi, at der ikke må kunne tilsluttes egentlige elforbrugere på opsamlingsnet ejet af developere, da developere dermed kommer til at blive eldistributionsselskaber, hvilket kræver bevilling.

Dansk Energi, og herunder en bred kreds af developere (eksempelvis HOFOR og Vattenfall), har klart tilkendegivet, at det ikke er en god løsning, at developere og producenter ejer net på land, da VE-producenter dermed vil skulle påtage sig en opgave, som de ikke har erfaring med. Derudover har de ikke de samme rettigheder som netselskaberne, herunder retten til at ekspropriere, hvilket vanskeliggør processen med nettilslutning

Drøftelserne i Energistyrelsens arbejdsgruppe har endvidere vist, at det er meget komplekst at få udformet en model, der lever op til hensigten om, at developere skal betale for nettilslutningen, uanset ejerskabet i øvrigt. Eksempelvis skal der tages stilling til principper for fastlæggelse af nettilslutningspunktet, når der er begrænset kapacitet i netselskabernes 50-60 kV-net. En anden problemstilling er, hvordan developere kan få et fast og bindende bud fra netselskabet, og hvordan en afvigelse mellem dette bud og netselskabernes faktiske omkostninger dækkes.

Samlet set er det Dansk Energis vurdering, at det således vil tage op mod to år at få implementeret en ny model for tilslutning, blandt andet fordi der skal udvikles transparente principper for netvirksomhedernes tilbud til developere, ligesom nye metoder, som transmissions- og distributionsvirksomheder skal benytte sig af, skal godkendes af Energitilsynet, jf. elforsyningslovens § 73 a.

Det er Dansk Energis opfattelse, at den rette langsigtede løsning er, at VE-producenter betaler elnetselskabet for anlæg, drift og nettab for opsamlingsnet, og at de øvrige forbundne omkostninger, såsom omkostninger relateret til det bagvedliggende net, dækkes af en udligningsordning. For at gøre dette transparent og rimeligt, bør det foregå således, at netvirksomhederne efter fastlagte principper beregner de samfundsøkonomiske omkostningerne ved at føre opsamlingsnet frem til et punkt i området. Disse omkostninger kan herefter opdeles i omkostningerne til selve nettilslutningen samt omkostninger i det øvrige net. Opstillere har herefter et grundlag for at indregne omkostningerne til opsamlingsnettet, når de skal afgive et bud.

Det skal i den forbindelse understreges, at der er nødt til at ske en ændring af netselskabernes indtægtsrammeregulering, for at det bliver muligt for netselskaberne at modtage betalinger fra developere. Indtægtsrammerne rummer nemlig ikke i dag plads til at modtage sådanne indtægter, da den hidtidige finansiering er sket via udligningsordningen, som er reguleret anderledes end en almindelig betaling for tilslutning. Dette gør sig for øvrigt gældende i enhver model, hvor der skal flyde en betaling fra developere til netselskab.

Dansk Energi skal i den forbindelse anbefale, at udligningsordningen i samme ombæring opdateres og udvides allerede fra 2018, så de omkostningsposter, som de lokale netselskaber bliver påført i områder med megen VE, og som ikke dækkes af developers betaling, kan dækkes heraf. Det er afgørende, at der findes en dækkende og finansieret model for de omkostninger, som ikke afholdes af developere. Det kunne eksempelvis være forstærkninger og nettab i blandede net samt forskelle mellem netselskabernes realiserede omkostninger til udbygning af opsamlingsnet eller transformerstationer og de tilbud, som developere har fået. Alternativet er, at omkostningerne falder over på forbrugerne i de egne af landet, hvor

produktionsanlæggene opstilles. Dette ville være åbenbart urimeligt og uholdbart og risikerer med tiden at undergrave den folkelige opbakning til den grønne omstilling i udsatte dele af landet.

Der skal også sikres finansiering af denne udligningsmodel fremadrettet. Udligningsordningen er i dag finansieret af PSO-midler, men der er, så vidt Dansk Energi er bekendt, ikke taget stilling til den fremadrettede finansiering, når PSO'en er udfaset i 2022.

Det er en afgjort udfordring at få afklaret alle de ovennævnte udfordringer, inden det første teknologineutrale udbud løber af stablen i 2018. Såfremt det ikke lykkes inden for tidsrammen at implementere en robust og langtidsholdbar model, der fuldt ud lever op til hensigten om, at developere skal bære de samlede omkostninger, understreger Dansk Energi nødvendigheden af, at der arbejdes videre med en god, robust og administrerbar model. Konkret foreslås det, at det eksisterende arbejde fortsættes, og at den nye model for VE-developerens betaling for nettilslutning mv. tages i brug, når den er klar og operationel.

For at sikre at det teknologineutrale udbud rent faktisk kan gennemføres på ensartede vilkår for sol og vind, foreslås det, at der for de næste to år (2018 og 2019) alene gennemføres en harmonisering af de to eksisterende ordninger, så sol og vind får ens betingelser. Det kunne i praksis ske i form af, at solcelleanlæg fremover etableres på landvindmølle-vilkår (og dermed alene betaler for eget internt opsamlingsnet, mens udligningsordningen betaler resten).

Ensartede regler

Projekter skal have alle tilladelser, forundersøgelser samt have udtømt alle klagemuligheder, før de kan byde ind. Dette krav gør det meget vanskeligt at nå at kunne byde ind i udbudsrunderen i 2018. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Energiklagenævnet er i dag på 7 mdr. Men mange projekter har en sagsbehandlingstid, der langt overstiger de 7 mdr. Derudover er det uklart, hvad begrebet 'udtømte klagemuligheder' dækker over. Dansk Energi forudsætter, at dette ikke indbefatter civile søgsmål. Derudover opfordrer Dansk Energi til, at Energiklagenævnet tilføres ressourcer med henblik på at smidiggøre klageprocesserne således, at klagenævnet ikke bliver en stopklods for den grønne omstilling.

Overgangsordning

Der indføres en overgangsordning på 43 MW for de projekter, som bliver klemt mellem den gamle og den nye model for støtte. Dansk Energi opfordrer til, at ordningen udvides, så den dækker alle projekter, der lever op til gældende betingelser, og ikke den nuværende model, hvor kun 43 MW får tilskud efter overgangsordningens først-til-mølle-princip. Det er i alt overvejende grad udefrakommende forhold, som er afgørende for, at projekter ikke realiseres inden 21. februar 2018 og derfor ikke forhold, som opstiller har mulighed for at påvirke. Det er derfor kun rimeligt, at ordningen udvides.

Køberet, værditab og garantiordning udvides for sol

Køberetsordning, værditab og garantiordning er ordninger i lov om fremme af vedvarende energi (VE-loven), som har til hensigt at fremme lokalbefolkningens accept af og engagement i udbygningen med vindmøller på land. Især køberetsordningen har til formål at øge den lokale interesse og opbakning til opstilling af nye, moderne vindmøller ved at sikre lokale borgere retten til at købe ejerandele i vindmøller i borgernes nærområde. Desværre fungerer køberetsordningen under de nuværende regler ikke optimalt. Dansk Energi forslår derfor at ændre

ordningen således, at der indsættes et loft på eksempelvis 200.000 kr. over andele, som enkeltpersoner for bopælsregistrerede i CPR-registret, længere væk fra opstillingsstedet end 4,5 km, kan købe. Forslaget har sin baggrund i gentagne eksempler på, at personer i gruppen længere væk end 4,5 km spekulerer i opkøb af andele til kostpris med henblik på videresalg til personer uden lokal tilknytning. Det vil sige udelukkende med det formål at profitere af ordningen. Det foreslås derfor at begrænse muligheden for, at personer fra denne gruppe kan erhverve andele, da ordningen, som den har udviklet sig, ikke længere understøtter det overordnede formål – *at fremme den lokale opbakning til udbygningen med vedvarende energi.*

Det foreslås ligeledes at åbne for kravet om, at andele skal sælges til kostpris. I forbindelse med at støtten til landvind, kystnære havvindmøller under 'åben dør' og sol efter februar 2018 fastsættes i udbud, giver det mening, at andele udbydes til kostpris med overhead, således at de ekstraomkostninger, som opstiller har i forbindelse med at leve op til køberetsordningens forskrifter, dækkes af køber.

Dansk Energi mener, at det er fornuftigt at udvide køberet, værditab og garantiordning, så de også omfatter sol. Det fremstår dog til tider uklart, om rammerne for vind og sol med lovforslaget er fuldstændigt ensartede. Det beskrives for eksempel, at møder og annoncering af køberet for solprojekter først skal igangsættes efter udbud. Det samme bør være gældende for vind.

Dansk Energi kan ligeledes støtte, at køberet udvides til også at omfatte ejere af fritidshuse for på denne måde at øge opbakningen til kommende sol- og vindprojekter. Der er forståelse for, at køberet- og værditabsordninger skal annonceres, men det er ikke beskrevet, om digitale platforme kan anvendes til denne annoncering.

Kommunal indsigelsesret

Der findes en række åben-dør-projekter, som ikke er underlagt kommunal indsigelsesret, fordi denne først blev vedtaget og implementeret efter, at disse projekter var godt i vej. Nu pålægges disse projekter alligevel kommunal indsigelsesret, hvis de deltager i den kommende udbudsproces, som er den eneste måde, hvorpå de kan få tildelt støtte. Det er grundlæggende et tiltag, som bærer præg af lovgivning med tilbagevirkende kraft, hvilket Dansk Energi ikke kan støtte.

Dansk Energi står selvfølgelig til rådighed, såfremt der er behov for yderligere afklaringer eller spørgsmål til høringssvaret.

Med venlig hilsen
Dansk Energi

Kristine van het Erve Grunnet

Filip Marott Sundram

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K.

15. december 2017

Høringsvar vedrørende ændring af lov om fremme af vedvarende energi

Dansk Erhverv er optaget af, at omstillingen af energisystemet til vedvarende energi er omkostningseffektiv og giver mest mulig omstilling for de offentlige midler, der ydes som støtte til projekterne. Samtidig har Dansk Erhverv forståelse for, at støttesystemet skal indrettes, så konsekvenserne for statens økonomi er nogenlunde forudsigelige.

Dansk Erhverv ønsker, at omkostningerne til udbygning af vedvarende energi nedbringes, og at der introduceres flere markedsmekanismer og sund konkurrence på området.

Dansk Erhverv er derfor positiv over for den nyskabelse som lovforslagets indførelse af konkurrence mellem flere VE-teknologier indebærer og forventer, at det vil fremme en mere omkostningseffektiv grøn omstilling.

Fra flere sider har der været udtrykt betænkelighed over for ”forsøget med teknologineutrale udbud”. Dansk Erhverv finder, at beslutningen om at begrænse udbuddet til landvind og sol sammen med de fastsatte økonomiske rammer skaber en passende balance i forhold til de relevante kritikpunkter, der er blevet rejst.

Dansk Erhverv mener, at det i betragtning af udbuddets eksperimentale karakter er vigtigt efterfølgende at evaluere det teknologineutrale udbud nøje og tage ved lære af erfaringerne til gavn for en fremtidig tilpasning af omstillingen til vedvarende energi i en mere markedsdrevet og teknologineutral retning.

Med venlig hilsen

Søren Büchmann Petersen
Energipolitisk chef

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

Sendt pr. e-mail til:

kfe@ens.dk

ens@ens.dk

Høring af lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi (Bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.)

DI takker for lejligheden til at kommentere på ovennævnte forslag vedrørende teknologineutrale udbud af pristillæg for elektricitet produceret på solcelleanlæg, landvindmøller og åben-dør-havvindmøller i 2018 og 2019.

DI støtter en mere omkostningseffektiv og markedsbaseret tilgang til udbygning med vedvarende energi, herunder, at teknologineutralitet skal tilstræbes. Det er en vanskelig øvelse og derfor er det positivt, at Danmark går forrest med at indhente erfaringer fra udbud der omfatter mere end én teknologi i 2018 og 2019.

Det fremgår ikke direkte af det fremsendte lovforslag om støtten til de vindende bud skal tildeles som et fast eller variabelt pristillæg.

DI vil opfordre til, at pristillægget udformes som et variabelt pristillæg baseret på en contract-for-difference model. Det vil resultere i lavere bud fra investorerne, mere VE for pengene, lavere omkostninger for staten samt, at de vindende projekter vil kunne klare sig uden støtte på et tidligere tidspunkt sammenlignet med en situation hvor støtten tildeles som et fast pristillæg.

Et fast pristillæg vil være problematisk, ikke mindst set i lyset af Energistyrelsens forventninger om en stigende elmarkedspris i støtteperioden. Et fast pristillæg øger

risikoen for investor og kan resultere i større støtteomkostninger for staten sammenlignet med et pristillæg baseret på en contract-for-difference.

Med venlig hilsen

Jens Dandanell Petersen
Chefkonsulent

Høring af lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi og lov om elforsyning

(bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.)

15. december 2017

Dansk Solcelleforenings hørings svar

Dansk Solcelleforening har den 17. november 2017 modtaget Høring af lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi og lov om elforsyningen (teknologineutrale udbud). Dansk Solcelleforening vil gerne understrege, at vi ser meget positivt på det faktum, at vind og sol skal konkurrere på markedsbaserede vilkår.

Teknologineutrale udbud og den grønne omstilling

Dansk Solcelleforening mener absolut, at det er et stort skridt i den rigtige retning, at lovforslaget implementerer teknologineutrale udbud, som vil betyde, at det er den billigste vedvarende energikilde, som vil bidrage til fremtidens energiforsyning. Det er dog vigtigt, at der ud over billigste kWh også tages højde for de forskellige teknologiers miljøpåvirkning af såvel mennesker som omkringliggende natur.

Vi har igennem de seneste 5-10 år oplevet, hvordan VE-teknologimarkedet kan bevæge og ændre sig meget hurtigt både i forhold til prisudvikling og udviklingen af nye teknologier og løsninger. På den baggrund er Dansk Solcelleforening positivt stemt overfor, at VE-teknologier i fremtiden kommer til at konkurrere på lige markedsvilkår, hvilket skaber den mest stabile udvikling af markedet.

Plads til udviklingsprojekter

Det er afgørende for Dansk Solcelleforening at understrege, at selvom teknologineutrale udbud er positive, så skal vi sikre midler til udviklings- og demonstrationsprojekter, som skal danne udgangspunktet for den fremtidige grønne omstilling. Bygningsintegrerede solcelleanlæg og tagplacerede anlæg har et væsentligt potentiale for den fremtidige udvikling og omstilling. Derfor er det afgørende, at der politisk tages initiativer til at sikre fortsat udvikling af disse teknologier.

Potentialet i bygningsintegrerede løsninger er ikke udelukkende en værdifuld arkitektonisk løsning, men i høj grad også et spørgsmål om det meget store eksportpotentiale Danmark har indenfor bygningsintegrerede løsninger. Aalborg Universitet har i en nyudgivet rapport ”The role of Photo

Høring af lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi og lov om elforsyning

(bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud samt udvidelse af værdisabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.)

15. december 2017

Voltaics towards 100% Renewable energy Systems” vurderet, at bygningsintegrerede løsninger (BIPV) er et nichemarked, hvor Danmark har særlige kompetencer, der bør udnyttes. Rapporten fra Aalborg Universitet understreger, at der er stor efterspørgsel på effektive, arkitektoniske integrerede løsninger i både danske og udenlandske byer i Europa, USA og dele af Asien. Med henblik på at Danmark udnytter dette potentiale og styrker Danmarks position kræver det, at bygningsintegrerede solceller understøttes af politiske rammebetingelser og investeringer.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Flemming Kristensen".

Flemming Kristensen

Formand for Dansk Solcelleforening

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
Att.: Fuldmægtig Katrine Pilmark Elkjær

Pr. e-mail: ens@ens.dk; cc: kfe@ens.dk

15. december 2017

Høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi

Tak for muligheden for at kommentere udkastet.

Vi har ingen bemærkninger af revisions- eller regnskabsmæssig karakter.

FSR – danske revisorer
Kronprinsessegade 8
DK - 1306 København K

Telefon +45 3393 9191
fsr@fsr.dk
www.fsr.dk

CVR. 55 09 72 16
Danske Bank
Reg. 4183
Konto nr. 2500102295

Med venlig hilsen

Jeanette Staal
formand for FSR – danske revisorer
Forsyningsarbejdsgruppe

Mads Heldbo Jensen
student

Energistyrelsen
ens@ens.dk, kfe@ens.dk

The logo for DENFO, consisting of the word "DENFO" in a stylized, green, rounded font.

DENFO, Danske Energiforbrugere
Baldersvej 10
8850 Bjerringbro
CVR.: 38865390
Tlf.: 415 12345
www.denfo.dk
info@denfo.dk

Bjerringbro, den 15. december 2017.

Høring over udkast til lovforslag om ændring af Lov om fremme af vedvarende energi (Bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.)

DENFO, Danske Energiforbrugere, er en sammenlægning af SDE, Sammensluttede Danske Energiforbrugere og Danske Solcelleejere. DENFO, takker for muligheden for at afgive hørings svar til ovennævnte.

DENFO, Danske Energiforbrugere anmoder om, at blive optaget på høringslisten inden for Energi sektoren og om i fremtiden at få tilsendt høringer mv. på mail bestyrelsen@denfo.dk.

DENFO mener:

- At den omtalte lovgivning ikke overholder konkurrencelovgivningen, da det i visse tilfælde er forbrugerne eller andre som betaler for tilslutningen til nettet, og ikke producenterne selv. Såfremt det anførte og beskrevne skal kunne gennemføres, skal den komplette tilslutning til det offentlige net indregnes i de teknologineutrale udbud, således at de forskellige teknologier ligestilles, som anført og ønsket i lovgivningen. Dvs. VE teknologierne skal levere samme vare og kvalitet af den strøm det kollektive net på samme vilkår.
- At der altid bør kræves en VVM redegørelse for de enkelte teknologineutrale udbud. Så enhver opsætning efter det teknologineutrale udbud, kan/ er ligestillet. Denne dokumentation skal foreligge som en miljørigtig rapport som et tillægsk dokument til udbuddene.
- At de teknologineutrale udbud skal annonceres til alle borgerne via deres E-Boks indenfor den anførte grænseflade på 4,5 Km fra opstillingsstedet. For øvrige borgere kan der annonceres som anført via de lokale –og regionale aviser.
- At den teknologineutrale udbyder selv skal betale for sin egen installation og tilslutning til det offentlige elnettet. Det er ikke en opgave for de kollektive elforsyningsvirksomheder, at påtage sig de omkostninger, der er forbundet med ilandføringskabler, omkostninger ved etablering af net tilslutning, transformere og øvrige omkostning i forbindelse med tilslutningen til det offentlige elnet., Dette er konkurrenceforvridende over for andre elproducenter. Dette er et vigtigt punkt eftersom forskelsbehandlingen

netop ikke skaber den ønskede model nemlig. at der afholdes teknologineutrale pristillæg for elektricitet produceret fra VE anlæg.

- At det pristillæg der måtte komme i forbindelse med fremmelsen af vedvarende energi uanset VE energiformen skal kunne fastholdes med det ønsket om, at de forskellige tillægsberegninger baseret på forskellige infrastrukturelle omkostninger.
- At det kan være problematisk, at arbejder på en lovgivning, som man endnu ikke lov-mæssigt med sikkerhed ved kan / vil blive godkendes af EU myndighederne.
- At der her sker en kæmpe politisk forskelsbehandling i dette her tilfælde, hvor der nu ønskes at der skal gives en støtteordning til vindmøllerne i en overgangs periode. Vi kan ikke se, hvorfor man ikke i samme omfang tidligere over for mindre VE-producenter har taget det samme forhold til beskyttelses under planlægningen, godkendelsen og opsættelsen af anlæg, som set gennem de sidste mange års pludselige lov-ændringer, som de mindre VE-producenter har været udsat for med helt tilsvarende forhold og vanskeligheder, som vindmøllerne står over nu i 2018.
- At det er positivt hvis denne lovgivning formål er at skabe en ordentlig ligestilling mellem de forskellige VE former, som anført i denne skrivelse. Målsætningen om en total harmonisering er nødvendig for ikke, at skabe uligevægtige beregningsprincippet mellem de forskellige VE energiformer.

DENFO indgår gerne i en proces, der skal fremkomme med konkrete forslag til løsninger til gavn for forbrugerne.

Venlig hilsen

DENFO, Danske Energiforbrugere,

København den 15.12.2017

Høringssvar

Hermed fremsendes Det Økologiske Råds høringssvar til Forslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi og lov om elforsyning

Det Økologiske takker for invitationen til at fremsende høringssvar.

Vi støtter, at de tre forskellige teknologier, som er omfattet af aftalen om udbud i 2018 og 2019, bliver ligestillet med hensyn til adgang til værditabsordningen og til køberetsordningen.

Vi er også enige i udvidelsen af garantifonden.

Vi er fortsat uenige i fjernelse af den grønne kompensation til lokalområder og kommuner, da den havde en positiv effekt på accept af omkostningseffektive teknologier som landvindmøller og solceller.

Vi finder, at en forsøgsordning med et såkaldt teknologineutralt udbud mellem de tre teknologier - landvindmøller, åben-dør kystmøller og solceller - skal følges af en tilpasning af de følgeomkostninger for det samlede energisystem og især for de distributionsnet, hvor nye VE-installationen oftest tilsluttes.

Vi støtter varmt op om sætningen i høringsmaterialet, hvor der står: ”Reglerne for nettilslutning bør indrettes, så businesscasen for opstillere af nye anlæg tager højde for de samlede omkostninger ved opsætning af anlæg, herunder i forhold til nettilslutningen og den efterfølgende drift af nettet”.

Vi tolker det bl.a. som, at distributions- og transmissionstariffer skal omlægges, så de afspejler den reelle omkostning ved brug af el-nettet både til afsætning af produktion og levering til forbrug. Omlægningen er påpeget af el-reguleringsudvalget og bør betyde, at de omtalte tariffer fremover skal fastlægges efter en kombination af effektbehov fra både produktion og forbrug, samt efter trængselssituationen i nettene.

Så længe dette ikke er på plads vil der være behov for andre styringsredskaber for at sikre indpasning af ny VE i form af sol og vind i el-nettet til de laveste samfundsøkonomiske omkostninger.

Vi finder ligeledes, at det er attraktivt at få placeret en større del af den forventede udbygning med sol på eksisterende eller nye - især store - tage, dvs. især på etageejendomme, institutioner og virksomheder. Herved vil forbruget af dansk landbrugs- eller naturareal til solceller reduceres. Til at styrke dette formål anbefaler vi, at der gives et pristillæg som støtte til solceller, som placeres på optimale tage.

Med venlig hilsen

Søren Dyck-Madsen

Det Økologiske Råd

Til: ENS@ENS.DK (Energistyrelsens officielle postkasse)
Cc: hoeringer@fbr.dk (Forbrugerrådet Tænk Hoeringer), kfe@ens.dk (Katrine Pilmark Elkjær)
Fra: Martin Salamon (msa@fbr.dk)
Titel: SV: Høring af lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi (Bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.)
Sendt: 15-12-2017 14:52:57

Forbrugerrådet Tænk har af ressourcemæssige årsager ikke mulighed for at forholde os til det fremsendte udkast til lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi. Forbrugerrådet Tænk kan således ikke tages til indtægt for at støtte forslaget eller for at gøre det modsatte.

Med venlig hilsen

Martin Salamon
Cheføkonom / Chief Economist

T +45 7741 7729 / M +45 4194 7905 / taenk.dk
Fiolstræde 17 B / Postboks 2188 / 1017 København K

Fra: Katrine Pilmark Elkjær [<mailto:kfe@ens.dk>]

Sendt: 17. november 2017 11:00

Emne: Høring af lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi (Bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.)

Til høringsparter

Hermed sendes forslag til lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi (Bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.) i høring.

Herudover sendes høringsbrev og høringsliste.

Høringsfristen er **fredag den 15. december 2017**.

Høringssvar til lovforslaget bedes sendt til Energistyrelsens hovedpostkasse : ens@ens.dk med kopi til kfe@ens.dk

Eventuelle spørgsmål vedrørende udkast til lovforslag kan rettes til undertegnede.

Med venlig hilsen / Best regards

Katrine Pilmark Elkjær
Fuldmægtig / Advisor
Center for Energiressourcer / Centre for Energy Resources

Mobil / Cell +45 3392 6641
E-mail kfe@ens.dk

Danish Energy Agency - www.ens.dk
- part of the Danish Ministry of Energy, Utilities and Climate

Den 10.12.2017

Til Energistyrelsen

hovedpostkasse ens@ens.dk

med kopi til

kfe@ens.dk fuldmægtig Katrine Pilmark Elkjær

Foreningen Bæredygtige Byer og Bygninger fremsender hermed hørings svar til "*Høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi - Lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi (Bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.)*".

Det overordnede formål med lovforslaget er at lade VE-teknologierne konkurrere imod hinanden og på den måde sikre at Danmark får mest vedvarende energi for pengene. Lovforslaget giver en bemyndigelse til energi-, forsynings- og klimaministeren til at afholde teknologineutrale udbud af pristillæg for elektricitet produceret på solcelleanlæg, landvindmøller og åben-dør-havvindmøller i 2018 og 2019.

Med henblik på at sikre lige konkurrence på tværs af teknologierne foreslås det blandt andet, at "*værditabsordningen og køberetsordningen udvides til også at omfatte solcelleanlæg, der deltager i de teknologineutrale udbud*".

Foreningen Bæredygtige Byer og Bygninger anerkender, at lovforslaget giver mulighed for at solcelle projekter kan konkurrere med vindmølleprojekter. Man kunne dog bemærke, at man normalt vil lægge beslag på landarealer ved denne løsning, som jo mest er aktuel fordi solcellepriserne er faldet så meget.

En bedre mulighed vil være at lade solceller indgå som et arkitektonisk element i byggeriet eller på infrastruktur. Her vil en marginal ekstraudgift i nogle tilfælde kunne være endnu lavere for en investor. Og på sigt kan man forvente, at el producerende facader og tage vil være et naturligt valg i byggeriet også fordi det samtidigt er en måde at leve op til ønsket om næsten 0-energi byggeri, som er angivet som en vision i EU's Bygnings direktiv.

På foreningens vegne

Berith Mavromatis og Peder Vejsig Pedersen

Til
Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
Att. Katrine Pilmark Elkjær

København, 15. december 2017

HOFORs svar til høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi

HOFOR takker for muligheden for at give høringssvar til udkast til Lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi (Bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.).

Nedenfor fremgår HOFORs kommentarer til lovforslaget herunder udmøntningen af den stemmeaftale om ny støttemodel for vind og sol i 2018-2019, som regeringen og Dansk Folkeparti indgik 26. september 2017.

Teknologineutrale udbud i 2018 og 2019 af støtte til sol- og vindkraft

HOFOR er enig i, at den nye støtteordning skal fremme de mest effektive og konkurrencedygtige VE-projekter. Vi mener dog ikke, at teknologineutrale udbud ”i sig selv” sikrer en billiggørelse af de teknologier, som deltager i udbuddene eller, at vi som samfund får mest muligt ”klima for pengene”. HOFOR opfordrer i den forbindelse ministeriet til at være særlig opmærksom på at sikre så lige konkurrencevilkår som muligt for de VE-teknologier, som påtænkes at deltage i de teknologineutrale udbud. Vi vedlægger ”HOFORs budskaber til vedr. ny tilskudsmodel for vindmøller” som bidrag til uddybning af nærværende diskussion.

Åben-dør-havvindmølleprojekter underlægges kommunal indsigelsesret

I henhold til Stemmeaftalen og lovforslaget i høring foreslår regeringen at introducere kommunal indsigelsesret som en udbudsbetingelse i de kommende teknologineutrale udbud. Vilkåret vil derfor omfatte projekter, som i dag er fritaget for den lovbestemte indsigelsesret. Det er uklart, hvorledes tilskudsansøgeren skal dokumentere den kommunale accept, samt hvilke kommuner der er indsigelsesberettigede. HOFOR mener, at forslaget er meget løst beskrevet, og at det undergraver eksisterende lovgivning. Forslaget vil herudover stille Åben-dør-havvindmølleprojekter konkurrencemæssigt dårligere i udbuddene end sol- og landvindmølleprojekter. Det skyldes, at der ved tilskudsansøgning til disse projekter ikke bliver krævet tilsvarende dokumentation for kommuners positive indstilling.

Afskaffelse af Grøn Ordning

HOFOR ser med ærgrelse, at Grøn Ordning fjernes, da den synes at medvirke til at skabe opbakning i kommunerne til opstilling af vindmøller. HOFOR vil derfor fraråde at afskaffe Grøn Ordning uden samtidig at indføre alternative incitamentsordninger for kommuner og/eller lokalbefolkningen, som skaber samme opbakning til opførelsen af møller. Midlerne i et alternativ til Grøn Ordning kan anvendes til styrkelse af de landskabelige eller rekreative værdier i kommunen, men kan også have bredere anvendelsesformål.

Harmonisering af nettilslutningsregler for sol- og vindkraft

Placering og økonomisk rentabilitet af nye danske landbaserede VE-anlæg afhænger primært af lokalpolitisk accept, afstandskrav til beboelse, lodsejerbetaling samt omkostninger til opkøb og nedlæggelse af boliger og ældre vindmøller. Overvæltning af omkostninger for etablering og drift af opsamlings-, distributions- eller transmissionsnet til VE-projektejeren vil derfor ikke sikre "en mere samfundsøkonomisk hensigtsmæssig udbygning med vedvarende energi samt udvidelser af elnettet", som det fremgår af ministeriets overvejelser under pkt. 2.7.2 i lovforslaget.

Ansvar og ejerskabet for nettet bør, i så vid udstrækning som muligt, placeres hvor kompetencerne for udviklingen og driften af det danske elnet er i forvejen dvs. hos netselskaberne (DSO'erne og TSO). Det komplicerer og fordyrer udvikling og drift af de danske elnet unødigt at udvide antallet af danske netejere - særligt når de nye ejere er VE-projektejere, som i langt de fleste tilfælde ikke har nogen erfaring med hverken planlægning, anlæg eller drift af elnet.

HOFOR mener, at ministeriet bør harmonisere nettilslutningsreglerne således, at de regler som pt. gælder for landvindmøller og havvindmøller under Åben-dør-ordningen, hvor VE-projektejeren er ansvarlig for at etablere og drive elnettet frem til tilslutningspunktet bør udvides til også at omfatte andre VE-anlæg som f.eks. solceller.

Det er i samfundets (og ikke kun i VE-projektejernes) interesse at fastholde den grønne omstilling, så derfor er det kun rimeligt, at der findes en afbalanceret finansieringsløsning, hvor det økonomiske ansvar for udbygning af elnettet i forbindelse med udbygning af VE ikke udelukkende placeres hos VE-projektejerne.

HOFOR vil naturligvis gerne uddybe ovenstående svar og står derfor til rådighed i forbindelse med et møde eller kontakt via telefon eller mail.

Med venlig hilsen

Mette Cramer Buch
Direkte tlf.: 2795 4249
E-mail: mebu@hofor.dk

Kim Pind
Direkte tlf.: 2795 4927
E-mail: kpje@hofor.dk

Hvem er vi?

HOFOR, Hovedstadsområdets Forsyningsselskab, står for både vandforsyningen og for at lede spildevand og regnvand væk i otte kommuner: Albertslund, Brøndby, Dragør, Herlev, Hvidovre, København, Rødovre og Vallensbæk.

Ud over vand forsyner vi København med fjernvarme, bygas og fjernkøling – og er i gang med flere vindmølleprojekter både i og uden for København. Vi ejer også Amagerværket, som producerer el og fjernvarme.

HOFOR startede med at udvikle vindmølleprojekter i 2010 og har til dato realiseret 114 MW danske landvindmøller, heriblandt tre møller på Amager (Prøvestenen) kun tre kilometer fra Rådhuspladsen. Yderligere landvindmøller er på vej, og vi undersøger også mulighederne for at udvikle havvindmøller.

Vores vision er at skabe bæredygtige byer, og vi bidrager til at klimasikre København samt gøre hovedstaden CO2 neutral i 2025 ved blandt andet at bygge 360 MW vindmøller og opføre et nyt biomassefyret kraftvarmeværk på Amager.

www.hofor.dk

København 17. februar 2017

HOFORs budskaber vedr. ny tilskudsmodel for vindmøller

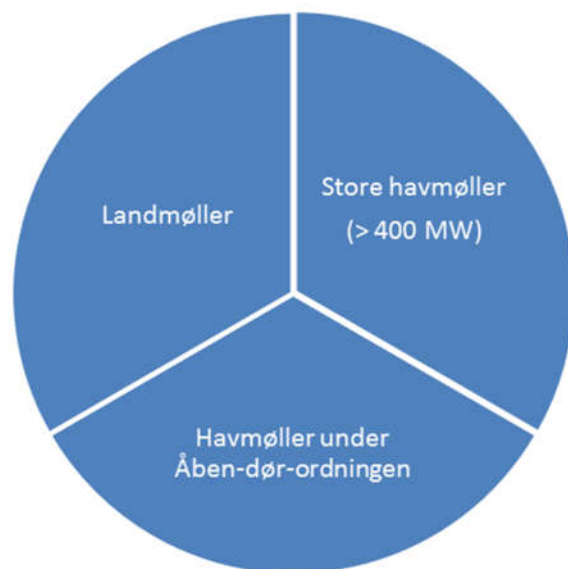
De gældende og EU-godkendte statsstøtteordninger til vindprojekter i Danmark udløber om et år - 21. februar 2018. Det betyder, at der nu skal forberedes en ny tilskudsmodel.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet har i den forbindelse i en pressemeddelelse fra 18. november 2016 meddelt, at *"Regeringen arbejder på en ny støttemodel, men der er endnu ikke truffet beslutning om, hvordan en ny ordning skal udformes. Den vil skulle leve op til EU-kommissionens retningslinjer for statsstøttemidler."* I et senere interview i Berlingske Tidende 7. december 2016 har ministeren uddybet, at tilskudsordningen bør være "teknologineutral". Herved forstås en ordning, hvor alle vedvarende energiteknologier (sol, landvind, havvind, etc.) konkurrerer om støttemidler fra én og samme pulje. Hensigten hermed er, at den til enhver tid mest konkurrencedygtige teknologi tildeles støtte.

HOFOR er enig i, at den nye støtteordning skal fremme de mest effektive og konkurrencedygtige VE-projekter. Teknologineutrale udbud sikrer dog hverken en billiggørelse af de teknologier, som deltager i udbuddene eller, at vi som samfund får mest muligt "klima for pengene". Det skyldes, at de billigste teknologier ikke nødvendigvis producerer mest strøm igennem deres levetid – de er bare billigst at anlægge og drive. Eksempelvis er solceller billigere at opstille og drive end vindmøller - vindmøller producerer imidlertid to til tre gange så meget strøm. Hvis vi som samfund fokuserer for entydigt på at støtte dagens billigste teknologi, risikerer vi herudover at miste fokus på at understøtte teknologisk innovation og en balanceret udbygning af vores elforsyning, hvilket i værste fald kan kompromittere den fremtidige forsyningssikkerhed.

Det kan være årsagen til, at lande som Tyskland, England og Frankrig fremover har fravalgt teknologineutrale VE-udbud, og i stedet udbyder støtte til landvind-, havvind- og solenergi projekter i separate ("teknologispecifikke") udbud.

HOFOR anbefaler en **"tresporet" tilskudsmodel** for støtte til vindmøller i Danmark, hvor *Spor 1* er udbud af støtte til landmøller. I Danmark er landmøller historisk set blevet støttet via administrative ordninger, hvor vindmølleejeren søger om støtte og bliver tildelt støtten, såfremt vindmølleprojektet lever op til en række tekniske og juridiske krav. Når støttemidlerne fremover bliver udbudt, vil landmølleprojekter konkurrere om midlerne i eksempelvis årlige udbud.

Figur 1 Den kommende tilskudsmodel for vindmøller bør have tre veje til støtte

Spør to omfatter udbud af de store havmølleparker, som over en længere årrække har vist sig at være en effektiv måde at udbygge den vedvarende energi i Danmark. Langt størstedelen af udbygningen med ny elproduktionskapacitet er gennemført via disse udbud. De senest gennemførte udbud har ledt til historisk lave priser for havmøller, som dog fortsat er dyrere end landmøller.

Spør tre omfatter udbud af **Åben-dør-havmøller**, der er et konkurrencedygtigt supplement til de statsligt placerede havmølleparker – og desuden giver mulighed for borgerinddragelse og lokalt medejerskab. Eksempelvis får kommuner, forsyningselskaber og mindre energiselskaber mulighed for at deltage i den grønne omstilling gennem Åben-dør-projekterne.

De følgende budskaber uddyber opdelingen i de tre spor og beskriver en tilskudsmodel for vindmøller, som både vil fremme konkurrencen og udviklingen af vindenergien i Danmark.

Budskab 1: "Ved at adskille udbud af havmøller og landmøller sikrer vi, at de billigste møller på både land og til havs vinder, og at vi samtidig får mest klima for pengene"

De grundlæggende forudsætninger for at skabe effektive udbud er, 1) der deltager bydere nok til at etablere en reel konkurrencesituation, 2) byderne konkurrerer på lige vilkår, og 3) udbudsmodellen resulterer i størst muligt udbytte. Effektive og attraktive udbud af støtte til vedvarende energi forudsætter derfor, at de projekter, der deltager i det enkelte udbud er sammenlignelige mht. kompleksitet, størrelse og forventet elproduktion. Det er ikke tilfældet, når man sammenligner land- og havmølleprojekter.

Havmølleprojekter er mere komplicerede at udvikle end landmølleprojekter:

Havmølleprojekter har et længere, mere kompliceret og omkostningstungt udviklingsforløb end landmølleprojekter. Den økonomiske risiko, som en udvikler af et havmølleprojekt påtager sig i et udbud, vil derfor være betydeligt højere end for en landmølleudvikler.

Havmølleprojekter er meget større end landmølleprojekter: For at sikre bedst mulig økonomi vil havmølleprojekter normalt bestå af flere og større møller end, hvad der gælder for landmølleprojekter. Da det herudover er meget svært at finde egnede lokaliteter i Danmark til store landmølleprojekter, vil størrelsesforskellen mellem hav- og landmølleprojekter være betydelig. I Danmark vil et landmølleprojekt således typisk være på 5 – 20 MW, hvorimod havmølleprojekter i dag sjældent er mindre end 100 MW.

Havmølleprojekter producerer meget mere strøm end landmølleprojekter: I kraft af 1) havmøller er større end landmøller, 2) havmølleparker indeholder flere møller, og 3) vindressourcen er bedre til havs, vil et havmølleprojekt producere væsentlig mere strøm igennem sin levetid end et landmølleprojekt. Havmøller bidrager dermed med en større CO₂-reduktion, hvilket der bør tages højde for i udbuddet af støtte, således at samfundet får mest "klima for pengene".

Budskab 2: "Separate udbud af havmøller under Åben-dør-ordningen er et økonomisk konkurrencedygtigt supplement til statsligt placerede havmøller og giver samtidig mulighed for lokalt medejerskab"

Åben-dør-havmøller er konkurrencedygtige: Havmøller under Åben-dør-ordningen vil typisk ikke være placeret så langt fra kysten som statsudbudte havmøller i Nordsøen og Østersøen. Ilandføring kan derfor ske uden brug af dyr offshoretransformer. Når vindmøllerne ikke er så langt til havs, kan de samtidig bygges og drives mere effektivt. I et Åben-dør-projekt vælger udvikleren selv lokaliteten, hvor møllerne skal opføres, og har derved mulighed for at optimere forundersøgelserprogrammet og park lay-out inden budafgivelse. Det er ikke tilfældet ved statsudbud af havmøller, hvor staten udvælger lokaliteterne og foretager forundersøgelser, inden udbuddet afholdes. Det betyder, at omkostningerne til forundersøgelser af statsudbudte havmøller er højere end for Åben-dør-projekter.

Flere aktører giver mere konkurrence: Alle statsudbudte havmølleparker i Danmark er blevet vundet af tre store energivirksomheder: Dong Energy, Vattenfall og E.ON, som har specialiseret sig i at bygge og udvikle store havmølleparker (≥ 400 MW). En række kommuner, forsyningselskaber og mindre energiselskaber har imidlertid gennem en årrække udvist interesse for at investere i udvikling af havmølleprojekter ud fra klima- og miljømæssige interesser. For disse aktører er især land- og Åben-dør-projekter relevante. Det er vanskeligt at finde acceptable placeringer på land til at udbygge med VE i større skala, hvorfor udbud af

Åben-dør-havmøller er en god mulighed for, at flere (og lokale) aktører kan deltage i den grønne omstilling, og bidrage til en øget konkurrence og billiggørelse af vindmøller på havet.

Lokalt medejerskab: I Danmark har vi tradition for Åben-dør-havmøller, der etableres på baggrund af lokale interesser. Samsø Havmøllepark (2003) og Middelgrunden (2000) ved København er således blevet etableret og drives i dag helt eller delvist af den lokale kommune og/eller lokale vindmøllelaug.

I modsætning til statsudbudte havmøller er havmøller under Åben-dør-ordningen omfattet af Køberetsordningen, der blev indført i 2008 i forbindelse med vedtagelse af VE-loven. Det betyder, at lokale borgere og sommerhusejere i kommuner, som ligger indenfor 16 km fra vindmøllerne, har mulighed for at købe andele i parkerne. I Danmark er der indtil videre kun afholdt ét udbud under køberetsordningen af andele i et havmølleprojekt (Nissum Bredning, 28 MW). Erfaringerne herfra viser en meget stor efterspørgsel - alle knap 95.000 andele blev solgt på bare to dage.

En ny undersøgelse i København, foretaget af analyseinstituttet Epinion, dokumenterer, at københavnere bakker massivt op om såvel eksisterende som nye vindmøller i og ved hovedstaden. Undersøgelsen viser bl.a., at 76 procent af de adspurgte godt kan lide havmøllerne på Middelgrunden i Øresund, og at mere end 80 procent synes, der skal bygges flere havmøller længere ude i Øresund og syd for Amager.

Endelig er Åben-dør-havmøller omfattet af både VE-lovens værditabsordning og Grøn Ordning i modsætning til de hidtil udbudte havmølleparker.

Budskab 3: "Pulje til landskabssanering reducerer risikoen for, at kommunale særkrav skævvrider konkurrencen i udbud af støtte til vedvarende energi."

Ved opstilling af vindmøller yder den gældende lovgivning beskyttelse af lokale hensyn. Flere kommuner stiller dog krav om kondemnering af boliger og nedtagning af gamle møller, udover hvad lovgivningsmæssige støj- og afstandskrav foreskriver. Denne tendens fordyrer opstilling af vindmøller sammenlignet med f.eks. opstilling af solceller. Herudover resulterer tendensen i store omkostningsforskelle mellem kommuner, som ofte har hvert sit sæt af krav ved vindmølleopstilling.

Det er ikke usædvanligt, at omkostninger til kondemnering af boliger, nedtagning af gamle vindmøller og jordleje løber op i 2/3 af den støtte, der udbetales til opstilling af de nye vindmøller.

HOFOR foreslår derfor, at staten opretter en særlig pulje til landskabssanering, som kan medvirke til at reducere meromkostningerne ved opstilling af landmøller. Puljen kan dannes efter tilsvarende regler som *Pulje til landsbyfornyelse 2016-2020*. Puljens midler anvendes til

landskabssanering i områder, som ligger uden for de lovgivningsmæssige afstandskrav, der er mellem eksisterende boliger og nye vindmøller. Den enkelte kommune kan ansøge om midler fra puljen i forbindelse med opstilling af nye vindmøller indenfor kommunegrænsen. Inden kommunen ansøger om midler fra puljen, indhentes salgspriser på de boliger og gamle møller, som kommunen ønsker at fjerne. Derved får kommunen mulighed for at prioritere de mest omkostningseffektive saneringsprojekter. Puljen kan opfyldes efter samme principper som VE-lovens Grøn Ordning.

Fakta om HOFOR:

HOFOR, Hovedstadsområdet Forsyningsselskab, står for både vandforsyningen og for at lede spildevand og regnvand væk i otte kommuner: Albertslund, Brøndby, Dragør, Herlev, Hvidovre, København, Rødovre og Vallensbæk.

Udover vand forsyner vi København med fjernvarme, bygas og fjernkøling – og er i gang med flere vindmølleprojekter både i og uden for København. Vi ejer også Amagerværket, som producerer el og fjernvarme. Vi startede med at udvikle vindmølleprojekter i 2010 og har til dato opført 44 MW landmøller, heriblandt tre møller på Amager (Prøvestenen) kun tre kilometer fra Rådhuspladsen. Yderligere 30 MW landmøller er på vej, og vi undersøger også mulighederne for at udvikle havmøller. Vores vision er at skabe bæredygtige byer, og vi bidrager til at klimasikre København samt gøre hovedstaden CO2 neutral i 2025 ved blandt andet at bygge 360 MW vindmøller og opføre et nyt biomassefyret kraftvarmeværk på Amager.

www.hofor.dk

KØBENHAVNS KOMMUNE

Teknik- og Miljøforvaltningen

Byens Udvikling

NOTAT

Til Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
Att.: Katrine Pilmark Elkjær

15. december 2017

Sagsnr.
2017-0405931

Dokumentnr.
2017-0405931-1

Høringssvar til høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi

Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning takker for muligheden for at give høringssvar til udkast til lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi (Bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.).

Generelt bemærker Teknik og Miljøforvaltning at lovforslaget herunder udmøntningen af den stemmeaftale om ny støtte model for vind og sol i 2018-2019, som regeringen og Dansk Folkeparti indgik 26. september 2017, kan have konsekvenser for Københavns Kommunes mulighed for at gennemføre enkelte initiativer i kommunens klimaplan. Københavns Kommune bakker derfor op om det høringssvar, der er indsendt af HOFOR, herunder;

Kommunal indsigtelsesret

I henhold til Stemmeaftalen og lovforslaget i høring foreslår regeringen at introducere kommunal indsigtelsesret som en udbudsbetingelse i de kommende teknologineutrale udbud. Det fremstår i lovforslaget uklart, hvorledes tilskudsansøgeren skal dokumentere den kommunale accept, samt hvilke kommuner der kan gøre indsigelse.

Grøn Ordning

Københavns Kommune bemærker, at den grønne ordning er afskaffet. Københavns kommune mener, at denne ordning har medvirket til lokal accept og opbakning til opstilling af vindmøller. Københavns Kommune vil anbefale, at man fremadrettet arbejder for at indføre alternative ordninger, der kan medvirke til at skabe opbakning i kommuner og blandt lokalbefolkning til opstilling af vindmøller.

Med Venlig Hilsen

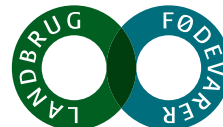
Charlotte Korsgaard
Enhedschef

Klima

Njalsgade 13
Postboks 348
2300 København S

EAN nummer
5798009809452

Dato 15. december 2017
Side 1 af 2

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
Att.: Katrine Pilmark Elkjær

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Sendt til: ens@ens.dk; kfe@ens.dk

Høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi

Landbrug & Fødevarer har modtaget ovennævnte i høring d. 17. november 2017.

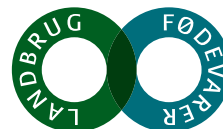
Landbrug & Fødevarer støtter for fremme af vedvarende energi og herunder en teknologineutral tilgang ift. afholdelse af udbud for sol og vind. Landbrug & Fødevarer vil dog kraftigt fortsat opfordre til, at der bør oprettes en særskilt teknologispecifik støttepulje til mindre, lokale vindmølleprojekter (6 eller færre møller) med baggrund i undtagelsen i EU Kommissionens statsstøtteregler. Det vil bidrage til at kunne opretholde den lokale forankring og tilslutning til den grønne omstilling og danske borgers aktive medejerskab i vindenergi projekter. Vi finder det meget vigtigt for den lokale opbakning og legitimitet.

I forhold til de konkrete lovforslag har Landbrug & Fødevarer følgende kommentarer:

- Landbrug & Fødevarer mener fortsat, at det er uhensigtsmæssigt, at projekter, der har opnået et plangrundlag i 2017 ikke er omfattet af overgangsordningen, hvis er påklaget og dermed ikke har kunne bygge inden 21. februar 2018.
- I forhold til nettilslutning, mener Landbrug & Fødevarer, at anlægsejer skal kunne få en gennemsigtig og budgetsikker pris på nettilslutningsomkostningen. Dette skal være muligt tidligt i planlægningen, da nettilslutnings omkostningen for nogen projekter kan være afgørende for om der er økonomi i det færdige projekt.
- Der bør indføres en metode, hvor der kan sammenlignes nettilslutningsomkostninger på tværs mellem netselskaber.
- Landbrug & Fødevarer mener, at lovgivning bør tilpasses, så det fremadrettet er muligt at tilslutte andre anlæg på samme nettilslutningsforbindelse, eks. hybridanlæg, i takt med at de tekniske løsninger udvikles.

Landbrug & Fødevarer vil gerne forbeholde muligheden for at vende tilbage med yderligere kommentarer, hvis vi finder det nødvendigt, og vil nøje følge de endelige udbuds- og nettilslutningsbetingelser, da de betyder mere for projekterne end justeringer, der er fremlagt i denne høring.

Med venlig hilsen

Jens Astrup Madsen
Leder af afdelingen for
Klima, Energi & Planter

D +45 3339 4222
M +45 2724 5722
E ja@if.dk

Til: ENS@ENS.DK (Energistyrelsens officielle postkasse), kfe@ens.dk (Katrine Pilmark Elkjær)
Fra: Otto Kjaer (opkjaer@post.tele.dk)
Titel: lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi
Sendt: 15-12-2017 23:23:16

Til forslaget der er i høring med frist d. 15. december 2017 har jeg følgende kommentar:

Statsstøttegodkendelsen til Grøn Ordning skal ikke forlænges, da lokalbefolkningens accept af landvindmøller ikke skal baseres på økonomisk tilskud til lokalsamfundet.

Værditabsordningen: afstanden til gratis at søge erstatning bør forøges til 8 x møllehøjden i stedet for nuværende afstand på 6 x møllehøjden

Køberetsordningen: de 80% som mølleopstillere kan kræve at beholde bør kunne omsættes i et åbent marked i hele vindmøllens levetid.

Realiseringsperioden bør være 1 år i stedet for 2 år.

Venlig hilsen

Otto Kjær

DOKNR-45-251
Ref.: MJ/fri
E-mail: mj@frinet.dk

15. december 2017

Hørings svar fra Foreningen af Rådgivende Ingeniører til Høring af lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi (Bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.)

Foreningen af Rådgivende Ingeniør, FRI, takker for høringen og har følgende bemærkninger til de ændringer, der foreslås til loven.

Det overordnede formål med lovforslaget er, at lade VE-teknologierne konkurrere imod hinanden og på den måde sikre at Danmark får mest VE for pengene. Dette er ministeriets hensigt at en mere markedsbaseret udbygning med vedvarende energi, skaber den mest samfundsøkonomisk hensigtsmæssige grønne omstilling.

FRI er enig i, at den grønne omstilling skal ske på den mest samfundsøkonomiske måde og valg af teknologi skal ske på ligeværdige vilkår. VE-teknologierne er i lovforslaget begrænset til tre kendte teknologier – landvindmøller, åben-dør-havvindmøller og solceller. Disse teknologier er pt. de teknologier, som er relevante. FRI mener, at styrelsen bør overveje, hvorvidt det er muligt at gøre lovgivningen mere generisk, så en (ny) VE-teknologi ikke nødvendiggør en ændring af lovgivning, såfremt denne bliver konkurrencedygtig. Ministeren kunne eventuelt bemyndiges.

Lovforslaget indeholder ikke principper for, hvordan forskellige VE teknologier bliver ligebehandlet i kommende udbud. FRI opfordrer, at branchens aktører inddrages i udformning af principper og metoder for valg af teknologi i teknologineutrale udbud.

Foreningen af Rådgivende Ingeniør udbyder gerne bemærkningerne. Kontakt gerne under tegnede på tlf. 3525-3746.

Med venlig hilsen

Majbritt Juul
Chefkonsulent Energi og Byggeri

Besøgsadresse:

Industriens Hus
Rådhuspladsen
København V
T: +45 35 25 37 37
F: +45 35 25 37 38
E: fri@frinet.dk
W: www.frinet.dk

Postadresse:

Vesterbrogade 1E, 3. sal
Postboks 367
DK-1504 København V

Per mail
ens@ens.dk

cc:
kfe@ens.dk

TEKNIQ
Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup
Telefon 4343 6000
Telefax 4343 2103
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

Høring af lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi

Ved mail af 17. november 2017 har TEKNIQ modtaget Høring af lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi (Teknologineutrale udbud).

12. december 2017

Ref SRA
sra@teknig.dk

TEKNIQ har følgende kommentarer:

TEKNIQ ser positivt på, at der nu kommer teknologineutrale udbud, som sikrer valget af den billigste energikilde til fremtidens energiforsyning.

TEKNIQ understreger, at det skal sikres, at det bliver reelt teknologi neutrale udbud for alle energianlæg. Det forudsætter f.eks., at der er afsat samme tid for implementering af solcelleparker og landvind, som der gælder for havvindparker.

Side 1/2

Prisen på VE-teknologier udvikler sig så hurtigt, at når solceller og landvind får 2 år til implementering og havvind får 4 år, medfører differensen i implementeringstid en væsentlig forskel i forudsætninger. Med udgangspunkt i de i dag kendte tal for prisudviklingen for solceller, svarer de to år således til, at solceller kan falde yderligere 20 % i pris i dette tidsrum. Den skitse-rede udbudsform kan således ikke opfattes som teknologineutral.

TEKNIQ understreger samtidigt, at det er vigtigt, at alle teknologier skal have samme udgangspunkt, det vil for eksempel medføre, at alle anlæg skal betale for den samlede udgift frem til tilslutning til elnet på det fastlagte spændingsniveau både i forbindelse med projektering og udførsel af arbejde samt afregning for et kommende effekttab i kabelforbindelser.

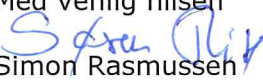
Anbefaling af kommende forskningsområde

TEKNIQ forudser, at solcelleanlæg vil stå for ca. halvdelen af dette udbud samt kommende udbud, samtidigt bliver der installeret store solvarmeparker til fjernvarme, det vil samlet medføre, at der i de kommende år vil blive et betydeligt landbrugs- og naturareal der skal benyttes til elproduktion.

Det kan derfor forudses, at der på sigt vil komme et ønske om at få anbragt så mange solcelleanlæg som muligt på bygninger.

TEKNIQ anbefaler derfor, at der snarest igangsættes udviklings- og demonstrationsprojekter, under EUDP som kan danne udgangspunkt for at få udviklet systemer til bygningsintegrerede solcelleanlæg og samt tagplacerede anlæg til industribygninger og landbrug m.m.

Med venlig hilsen

Simon Rasmussen
Underdirektør

TEKNIQ
Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup
Telefon 4343 6000
Telefax 4343 2103
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk

12. december 2017

Ref SRA
sra@teknig.dk

Side 2/2

VedvarendeEnergis kommentar til forslag til ændring af lov om fremme af vedvarende energi og lov om elforsyning (Bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud, udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.)

Klosterport 4 E, 1.sal
DK - 8000 Aarhus C
Tel: +45 86 76 04 44
www.ve.dk

D 15.december 2017
R Gunnar Boye Olesen
E olesen@ve.dk
Tek.: +45 86760444
Fax+4586227096

VedvarendeEnergi finder at den foreslåede udbudsordning giver ringere og mindre omkostningseffektiv udbygning af vedvarende energi end en ordning med opdeling af udbud i udbud for vindmøller og solceller, hvor pristillæg + elmarkedspris er et fast beløb, som det er tilfældet for biogas og for tyske vindmølleudbud, og hvor udbud suppleres med faste pristillæg for lokalt ejede og organiserede projekter (lokale energifællesskaber) med dokumenteret nytte for lokalsamfundet.

Såfremt det fastholdes at gennemføre udbud som beskrevet i høringsmaterialet, foreslås følgende for at den foreslåede ordning bedst muligt kan gavne omstillingen til vedvarende energi:

- at der ikke stilles krav om kapital eller lignende til deltagere i udbud
- at der ikke stilles krav om at alle tilladelser skal være på plads for at kunne deltage i udbud. Hvis en vinder af et udbud ikke udnytter sit pristillæg inden to år, kan den ikke udnyttede kapacitet indgå i et senere udbud. Såfremt projektet indklages for Planklagenævnet bør fristen for etablering af anlæg dog forlænges med den periode, som klagebehandlingen varer.
- at man kan deltage i udbud med anlæg i egen installation, så der kun udbetales pristillæg for den del af elproduktionen, der ikke bruges i egen installation
- at garantiordningen udvides til et maksimum på 200.000 € (1.450.000 kr), som muligt indenfor EU's de-minimis regler, idet det i praksis ikke er muligt at gennemføre et vindmøllelavs-projekt incl VVM analyse og offentlighedsfaser indenfor den nuværende grænse for garantisum på 500.000 kr.
- at 10 mill kr for samlet garantisum kan udvides efter behov af ministeren
- at udbud tilgodeser lokale energifællesskaber med dokumenteret nytte for lokalsamfundet omkring anlægget.
- at vindmøllelav kan opfylde krav om 20% lokalt medeje ved at tilbyde andele til lokale beboere på samme betingelser som øvrige andelshavere/anpartshavere i lavet. Dette skal dog betinges af at lavet har en demokratisk struktur og at andele generelt tilbydes til beboere i den lokale kommune.

Yderligere oplysninger politiske koordinator Gunnar Boye Olesen.

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1244 København K.

Att: ens@ens.dk

CC: kfe@ens.dk

VINDMØLLEINDUSTRIEN

Vodroffsvej 59, 2. sal
1900 Frederiksberg

Lokalt kontor:
Lysbrohøjen 24
8600 Silkeborg

Tlf.: 3373 0330
windpower.org
danish@windpower.org

Dato: 15-12-2017

Hørings svar: Lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi (Bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.)

Vindmølleindustrien takker for muligheden for at afgive høringssvar og har følgende bemærkninger til forslaget.

Vindmølleindustrien har op til og under forhandlingerne fremført en række anbefalinger til en mere hensigtsmæssig indretning af den nye udbuds- og tilskudsmodel, hvorfor vi ikke skal gentage alle disse i denne sammenhæng, men blot understrege at Vindmølleindustrien ikke er enig i, at den foreslåede model sikrer at Danmark får mest VE for pengene, som det fremføres i indledningen til lovforslaget. Som ministeren også har udtalt, så giver forslaget primært budgetsikkerhed for staten.

Værditabs- og køberetsordningerne

Vindmølleindustrien noterer sig at indførelsen af værditabs- og køberetsordningen alene foreslås indført for solcelleanlæg der vinder tilskud efter deltagelse i de to udbudsrunder, hvilket derfor ikke udgør en generel harmonisering af vilkår mellem vind og sol. Vilkårene bør være harmoniseret, også for projekter som ikke er omfattet af de to aktuelle udbud, da der inden længe kan forventes såvel vind- som solprojekter opført uden tildeling af pristillæg fra staten.

Særordning for forsøgsmøller

Attraktive vilkår for test af nye vindmøllemodeller er med til at sikre, at Danmark fortsat står med gode kort på hånden i konkurrencen om investeringer og arbejdspladser. Historisk har kun en mindre del af vindindustriens testbehov været opfyldt vha. pladser på testcentre. Med de pågående planer om udvidelser af de to testcentre vurderer Vindmølleindustrien, at over halvdelen af testbehovet vil kunne imødekommes vha.

testcentrene. Der vurderes således fortsat at være et betydeligt behov for test af prototypevindmøller udenfor testcentrene. Det er vigtigt at de danske rammevilkår sikrer, at dette behov i størst muligt omfang kan blive opfyldt på dansk grund.

Med stemmeaftalen forringes vilkårene for testmøller udenfor testcentrene i forhold til i dag, men måske vigtigst af alt i forhold til konkurrerende lande som eksempelvis Tyskland. Vindmølleindustrien vurderer, at de foreslåede vilkår vil gøre Danmark så uattraktiv, at vi i fremtiden fravælges som testland for denne type aktiviteter.

For at sikre, at vilkårene for testmøller der opstilles udenfor testcentrene forbliver konkurrencedygtige sammenlignet med Tyskland, anbefaler Vindmølleindustrien at der opstilles et regelsæt, der sikrer fornuftig sammenlignelighed med de tyske regler ved at undtage prototyper uden for testcentrene fra udbud. Møllerne bliver i stedet for en del af det teknologineutrale udbud forstået på den måde, at de undtages fra udbud som i Tyskland og modtager et fast pristillæg i 20 år fastsat ud fra niveauerne i de to udbudsrunder. Vindmølleindustrien har udarbejdet selvstændigt forslag til konkret model for en sådan justering af stemmeaftalen.

Vindmølleindustrien beklager endvidere, at den sene politiske aftale ser ud til at resultere i, at der i omkring et halvt år fra 21. februar 2018 til en EU-godkendelse foreligger, vil være et 'hul' uden tilskud til vindmøller planlagt opstillet på testcentrene i den pågældende periode. Vindmølleindustrien opfordrer til at dette 'hul' afværges ved at forsøgspuljen bliver fritaget for kravet om EU-godkendelse ved brug af gruppefritagelsesforordningen.

Overgangsordning for vindmøller på land

Vindmølleindustrien foreslår, at to af betingelserne for at være omfattet af overgangsordningen præciseres. Det drejer sig om:

Betingelse nr. 1) Projektet skal være påbegyndt inden den 1. januar 2017.

For at skabe størst mulig klarhed over, hvilken betydning der ligger i, at et projekt skal være påbegyndt, foreslås det, at betingelsen knyttes til begrebet "projektets påbegyndelse" i § 5, stk. 1, nr. 6.

Betingelse nr. 3) Klage over projektet skal være behandlet [...] inden 1. januar 2018.

For at undgå tvivl bør det præciseres, at der ikke i betingelsen ligger et krav om, at klage over projektet skal have været færdigbehandlet inden 1. januar 2018, men alene at det eller de relevante klagenævne har haft en eller flere klager over projektet liggende til behandling i løbet af 2017.

Den nuværende formulering af betingelsen i lovens bemærkninger, hvor der skrives at der skal "*have været behandlet en klagesag ved Planklagenævnet eller Miljø- og Fødevareklagenævnet i 2017, som ikke har ændret landvindmølleprojektet væsentligt, og hvor godkendelsen af lokalplanen således er fastholdt*", bør præciseres, da en 'behandling i klagenævne' inden 1. januar 2018 ikke nødvendigvis medfører, at man dermed er vidende om, hvorvidt behandlingen ændrer projektet væsentligt eller kræver fornyet lokalplan.

Der skal ikke være tale om krav om færdigbehandling inden 1. januar 2018, da det afgørende må være at opstiller har truffet investeringsbeslutning på det grundlag, der var inden 1.1.2017, herunder den godkendte lokalplan, og eksisterende støtteordning frem til 21. feb. 2018, og det skal en langsommelig behandling i et klagenævn ikke kunne vælte, ej heller hvis behandling i klagenævnet fører til en justering af projektet.

Ensretning af reglerne for nettilslutning

Vindmølleindustrien har deltaget i den omtalte arbejdsgruppe omkring udmøntningen af bemyndigelsen og har derfor ikke yderligere bemærkninger i denne sammenhæng. Da de tre møder i arbejdsgruppen sluttede uden hverken klarhed eller enighed har Vindmølleindustrien dog en forventning om, at den af Energistyrelsen anbefalede model sendes til kommentering i interessentgruppen inden foreliggelse for minister og aftaleparter.

Vindmølleindustrien har ikke yderligere bemærkninger til høringsmaterialet, men står naturligvis til rådighed for en uddybning i relation til høringssvaret.

Med venlig hilsen

Martin Risum Bøndergaard

Politik- og analysechef, Vindmølleindustrien

Rådhuset, Rådhuspladsen 2, 8000 Aarhus C

Til Energistyrelsen

ens@ens.dk

Kopi til Katrine Pilmark Elkjær

kfe@ens.dk

Den 19. december 2017

Side 1 af 2

Høringssvar fra Teknik og Miljø, Aarhus Kommune vedr. forslag til lov om ændring af Lov om fremme af vedvarende energi.

Aarhus Kommune arbejder – ligesom en række andre kommuner – aktivt med at omstille byen og infrastrukturen til en fremtid baseret på fossilfri energi.

Aarhus har netop igangsat et tværgående arbejde med en strategisk energiplanlægning, som rettidigt skal forberede kommunen - og dermed dens borgere, virksomheder og forsyningsselskaber - på en fremtid med ny energiinfrastruktur, hvor der anvendes og integreres større mængder vedvarende energi.

Dette fordrer langsigtet planlægning og stabile rammevilkår, der fremmer en bæredygtig energiforsyning baseret på et bredt spektrum af teknologier. Vurderingen er, at lovforslaget, som vedrører teknologineutrale udbud, ikke bidrager hertil.

Den anvendte udbudsmodel vurderes ikke at være den samfundsøkonomisk bedste løsning, men snarere at skabe usikkerhed om de kommende års udbygning med solcelleanlæg og vindmøller. Det samlede rammebeløb til støtte er historisk lavt.

Hertil kommer, at lovforslaget ikke anfører nogen 'opskrifter' på det nødvendige samspil mellem udbud og planlovgivning. Det teknologineutrale udbud vil således enten skulle "overrule" planlægningen, og herunder den demokratiske proces om planlægningens indhold, eller risikere ikke at kunne gennemføres på grund af manglende forudgående planlægning. Der er meget store forskelle på de miljømæssige og landskabelige konsekvenser ved f.eks. vindmøller og solcelleanlæg.

Teknik og Miljø vurderer derfor, at der med lovforslaget skabes en række nye usikkerhedsfaktorer, der risikerer at fordyre og vanskeliggøre kommunernes planlægning, og som risikerer at gå ud over en bredt funderet teknologiske forsyning.

Udvidelse af værditabsordningen

Teknik og Miljø finder det grundlæggende positivt at have ordninger, der medvirker til at fremme en bredt funderet, bæredygtig energiforsyning.

TEKNIK OG MILJØ

Aarhus Kommune

Rådhuset, Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Telefon: 8940 2620
Direkte telefon: 2920 9469
Direkte e-mail: npm@aarhus.dk
www.aarhus.dk

19. december 2017
Side 2 af 2

I forhold til en konkret vurdering af en værditabsordning er der flere perspektiver: På den ene side er der naboerne til de konkrete anlæg, og på den anden side er der opstiller og den almindelige borger, som gerne vil modtage mere grøn strøm. Det er Teknik og Miljø's vurdering, at en værditabsordning kan være til gavn for de konkrete naboer til de værditabsberettigede VE-anlæg.

Dog kan det skabe nogle planlægningsmæssige udfordringer for kommunerne, hvis visse¹ solcelleanlæg er værditabsberettiget, og andre solcelleanlæg ikke er det, ligesom andre VE-anlæg (udover vindmøller) i øvrigt heller ikke er værditabsberettiget.

I praksis har det i øvrigt vist sig, at værditabsordningen i forhold til vindmøller ikke kun har givet anledning til accept, men i mange tilfælde også har givet anledning til stor utilfredshed og ankesager til følge. Konkret i forhold til høring om vindmølleplanlægning i Aarhus Kommune handler meget af modstanden i højere grad om potentielle helbredsmæssige gener frem for spørgsmålet om værditab. Solcelleanlæg synes at have større opbakning i befolkningen.

Selvom en værditabsordning kan være til gavn for de konkrete naboer til VE-anlæg, så er det samtidig Teknik og Miljø's vurdering, at en værditabsordning både vil fordyre og besværliggøre processen for en opstiller for hhv. vindmøller og solenergianlæg. Dette vil kunne kompenseres ved anden lovgivning, så landet som helhed kommer i mål med en bredt funderet teknologisk VE-energiforsyning.

Med venlig hilsen

Niels-Peter Mohr
Kommuneplanchef

---

¹ De solcelleanlæg, der modtager pristillæg igennem et af de teknologineutrale udbud.

Til: ENS@ENS.DK (Energistyrelsens officielle postkasse)
Cc: kfe@ens.dk (Katrine Pilmark Elkjær)
Fra: ADM Engineering/Sund/Tech Fakultetskontor (eng-sund-tech@adm.aau.dk)
Titel: Aalborg Universitet svar vedr. Høring af lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi
Sendt: 20-12-2017 08:20:52

Til Energistyrelsen,

Aalborg Universitet har ingen kommentarer vedr. Høring af lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi.

Venlig hilsen
Bisera Bratovic

Fra: Katrine Pilmark Elkjær [<mailto:kfe@ens.dk>]

Sendt: 17. november 2017 11:00

Emne: Høring af lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi (Bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.)

Til høringsparter

Hermed sendes forslag til lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi (Bemyndigelse til afholdelse af teknologineutrale udbud samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden m.v.) i høring.

Herudover sendes høringsbrev og høringsliste.

Høringsfristen er **fredag den 15. december 2017**.

Hørings svar til lovforslaget bedes sendt til Energistyrelsens hovedpostkasse : ens@ens.dk med kopi til kfe@ens.dk

Eventuelle spørgsmål vedrørende udkast til lovforslag kan rettes til undertegnede.

Med venlig hilsen / Best regards

Katrine Pilmark Elkjær

Fuldmægtig / Advisor

Center for Energiressourcer / Centre for Energy Resources

Mobil / Cell

+45 3392 6641

E-mail

kfe@ens.dk

Energistyrelsen

Danish Energy Agency - www.ens.dk

- part of the Danish Ministry of Energy, Utilities and Climate

Til: kfe@ens.dk (Katrine Pilmark Elkjær), vindogsoludbud@ens.dk (Vind og Sol)
Fra: Lasse Jesper Pedersen (lasse@dn.dk)
Titel: SV: Fornyet høring af lov om fremme af vedvarende energi (ENS Id nr.: 1410532)
Sendt: 27-02-2018 10:14:54

Danmarks Naturfredningsforening takker for muligheden for at kommentere på 'udkast til Lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi og Lov om elforsyning'. Vi har ikke det store at bemærke, bortset fra at vi naturligvis er ærgerlige over, at det samlede udbudsbudget nedjusteres.

I en tid, hvor hele verden rykker på den vedvarende energi, og der er bred politisk enighed om, at det der skal bære Danmark videre er en omfattende elektrificering med vind- og solenergi som de primære energikilder, virker det paradoksalt at det samlede udbudsbudget nedjusteres. Derudover finder vi også at først-til-mølle princippet i omtalte særordning for forsøgsmøller, burde revurderes og ambitions niveauet hæves. Det er oplagt at indsætte krav i en sådan ordning, så man sikrer at det fx bliver de forsøgsmøller der har det største potentiale på en række udvalgte parametre, som vinder udbuddene.

Bedste hilsner,
Lasse Jesper Pedersen

.....
Klima- og Enerkipolitisk Rådgiver

Danmarks Naturfredningsforening
Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Mobiltelefon: 31 19 32 34

.....
DN omstilling: 39 17 40 00, dn@dn.dk

Fra: DN Hovedpostkasse
Sendt: 21. februar 2018 15:07
Til: Lasse Jesper Pedersen <lasse@dn.dk>
Emne: VS: Fornyet høring af lov om fremme af vedvarende energi (ENS Id nr.: 1410532)

Fra: Katrine Pilmark Elkjær [<mailto:kfe@ens.dk>]
Sendt: 21. februar 2018 10:16
Emne: Fornyet høring af lov om fremme af vedvarende energi (ENS Id nr.: 1410532)

Til høringsparter

Hermed sendes forslag til lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi og lov om elforsyning (Afholdelse af udbud af pristillæg, særordning for forsøgsmøller og overgangsordning for landmøller samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden for visse solcelleanlæg, m.v.) i fornyet høring.

Herudover sendes høringsbrev og høringsliste.

Høringsfristen er **mandag den 26. februar 2018, kl. 12.00.**

Hørings svar til lovforslaget bedes sendt til kfe@ens.dk med kopi til vindogsoludbud@ens.dk.

Eventuelle spørgsmål vedrørende udkast til lovforslag kan rettes til Katrine Pilmark Elkjær, kfe@ens.dk, tel: 33 92 66 41.

Venlig hilsen / Best regards

Katrine Pilmark Elkjær

Fuldmægtig / Advisor

Mobil / cell +45 33 92 66 41

E-mail kfe@ens.dk

Danish Energy Agency: www.ens.dk

- part of the Danish Ministry of Energy, Utilities and Climate

26. februar 2018

Høringssvar Danmarks Vindmølleforening – særordning for forsøgsmøller og overgangsordning

Danmarks Vindmølleforening finder det positivt, at det reviderede lovforslag indeholder en ny udformning af overgangsordningen, som reelt vil gøre det muligt for projekterne med en lokalplan før 1. januar 2017 at blive inkluderet i overgangsordningen.

Danmarks Vindmølleforening har i et høringssvar påpeget, at den tidligere foreslåede udformning af overgangsordningen ikke ville kunne anvendes af de relevante projekter og foreningen finder det meget positivt, at lovforslaget foreslår en revideret ordning.

Det er derudover foreningens opfattelse, at de bestemmelser i lovforslaget, som ministeren får beføjelser til at udfylde, bør afklares hurtigst muligt af hensyn til de igangværende projekter, og herunder bør der hurtigst muligt ansøges om en godkendelse hos EU Kommissionen.

Foreningen er til rådighed for yderligere oplysninger.

Med venlig hilsen

Søren Klinge

Ellemarksvej 47
DK-8000 Aarhus C

Tlf. 8611 2600
Fax 8611 2700

info@dkvind.dk
www.dkvind.dk

giro 6 33 79 10
cvr. 88 46 85 11

Til: mrb@windpower.org (Martin Risum Bøndergaard), kfe@ens.dk (Katrine Pilmark Elkjær), vindogsoludbud@ens.dk (Vind og Sol)
Cc: imr@windpower.org (Iben Moll Rasmussen)
Fra: Søren Klinge, Danmarks Vindmølleforening (sk@dkvind.dk)
Titel: SV: Høringssvar fornyet høring af ændring af VE-lov
Sendt: 26-02-2018 14:21:49

Kære Katrine

Som supplement til Danmarks Vindmølleforenings tidligere fremsendte høringssvar skal jeg oplyse som opfølgning på Vindmølleindustriens høringssvar, at foreningen anbefaler, at den overskudende del af den pulje, som afsættes til overgangsordningen, men som ikke bliver anvendt til de relevante projekter, bør overføres til udbudspuljen i 2019. Dette forudsætter, at der ved afholdelse af udbuddet i 2019 er klarhed over hvor mange projekter, der får mulighed for at blive en del af overgangsordningen. Overførslen bør derfor ikke ske før det er endeligt afklaret om alle relevante projekter kan opfylde kriterierne for at blive en del af overgangsordningen.

Med venlig hilsen
Søren Klinge

Ses vi til årsmødet 17. marts 2018?

Kom til en hyggelig dag og del erfaringer med andre vindmølleejere eller vindkraftinteresserede, mød firmaer i vindmøllebranchen og deltag i debatten om vindmølleforeningens virke. Arrangementet er kun for medlemmer og udstillere. [Program, udstillere og tilmelding her.](#)

Fra: Martin Risum Bøndergaard [mailto:mrb@windpower.org]
Sendt: 26. februar 2018 13:41
Til: kfe@ens.dk; vindogsoludbud@ens.dk
Cc: Iben Moll Rasmussen; Søren Klinge, Danmarks Vindmølleforening
Emne: Høringssvar fornyet høring af ændring af VE-lov

Kære Katrine

Jf. din aftale med Iben fremsender jeg hermed Vindmølleindustriens høringssvar.

Venlig hilsen

Martin Risum Bøndergaard
Politik og analysechef

Vindmølleindustrien
Vodroffsvej 59
1900 Frederiksberg

Lysbrohøjen 24
8600 Silkeborg

Tlf.: (+45) 3373 0332
Email: mrb@windpower.org
Web: www.windpower.org

TILMELD DIG HER

VINDMØLLEINDUSTRIENS GENERALFORSAMLING & ÅRSMØDE 2018

Vind i en ny virkelighed

22. marts 2018 | Kl. 08.45 - 18.30 | Vestas, Ørestads Boulevard 108, 2300 Kbh S

MAIN SPONSOR & HOST

Vestas

CO-SPONSORS

MAKE
is now Wood Mackenzie

SUPPORTING PARTNERS

A2 SEA
powered by technology

ABB

e-on

ENVISION

EUROPEAN ENERGY

Falck
Safety Services

HYDRA

KK
WIND Solutions

LM WIND POWER
a GE Renewable Energy company

MV
WIND ENERGY SYSTEMS

Mita-Teknik

SEMCO
maritime

Tmer Technology

MAIN SPONSORS

SIEMENS Gamesa
RENEWABLE ENERGY

VATTENFALL

Ørsted

Building & Industry
NOVENCO
SCHARD Group

DIT LOGO HER?

DIT LOGO HER?

Til: kfe@ens.dk (Katrine Pilmark Elkjær)
Cc: vindogsoludbud@ens.dk (Vind og Sol), tha@danskenergi.dk (Torsten Hasforth), RAB@danskenergi.dk (Rasmus Bønneland)
Fra: Kristine van het Erve Grunnet (keg@danskenergi.dk)
Titel: Høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi og lov om elforsyning
Sendt: 26-02-2018 11:59:22

Dansk Energi takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. forslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi og lov om elforsyning. Vi ønsker at vore understrege at vores bemærkninger i forbindelse med den tidligere høring stadig er gældende, således at nedenstående udelukkende omhandler de seneste ændringer.

Vi forstår grundlaget for at reducere puljen for at sikre fortsat støtte til forsøgsmøller. Vi undrer os dog over, at puljens størrelse (til sol og vind) kan fastsættes for 2019, da denne afhænger af budrunden i 2018. Såfremt budrunden i 2018 ender lavere end forventet vil det betyde et større beløb til sol og vind puljen i 2019 end det nuværende estimat. Vi håber, at Energistyrelsen er af samme overbevisning.

Giver ovenstående anledning til spørgsmål er I velkomne til at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Kristine van het Erve Grunnet
Chefkonsulent
+45 35 30 04 61

Vodroffsvej 59 | 1900 Frederiksberg C
+45 35 30 04 00 | www.danskenergi.dk

Til: kfe@ens.dk (Katrine Pilmark Elkjær)
Cc: vindogsoludbud@ens.dk (Vind og Sol), mhn@danskbyggeri.dk (Michael H. Nielsen)
Fra: Camilla Damsø Pedersen (cdp@danskbyggeri.dk)
Titel: Dansk Byggeri svar: Fornyset høring af lov om fremme af vedvarende energi (ENS Id nr.: 1410532)
Sendt: 26-02-2018 11:19:47

Til Energistyrelsen

Dansk Byggeri takker for nedenstående høring. Det skal understreges, at vi finder en høringsfrist på 3-4 hverdage fuldstændig uacceptabel. Desværre er en tendens der har gjort sig gældende i lang tid, fx på solcelleområdet.

Dansk Byggeri beklager, at ændringerne i stemmeaftalen om en ny støttemodel for vind og sol kun vedrører bedre forhold for forsøgsmøller. Vi har forståelse for, at Danmark gerne vil værne om den føreposition Danmark har inden for vindmøller. Men det er uforståeligt, at Danmark ikke udnytter de unikke muligheder vi har for at opbygge kompetencer inden for bygningsintegrerede solceller. En række danske virksomheder har været innovative og udviklet en række bygningsintegrerede solcelleløsninger i facader og tag, et nichemarked der potentielt kunne blive et nyt dansk eksporteventyr. Men det kræver stabile og understøttende rammevilkår, så der skabes et hjemmemarked for de bygningsintegrerede solceller.

På den baggrund mener Dansk Byggeri, at der, som der gives særlig støtte til vindmøllerne, også bør afsættes et beløb til bygningsintegrerede solceller, så vi kan få en stærk dansk solcelleindustri op at stå igen.

Det er jo paradoksalt, at man før det første teknologineutrale udbud overhoved er afholdt, vælger at flytte midler fra sol- og vindudbuddene i 2018 og 2019 til en særlig pulje til testmøller uden for de nationale testcentre, så de kan opnå støtte i 20 år. Uden at man samtidig tænker ind, hvordan Danmarks særlige kompetencer inden for bygningsintegrerede solceller kan understøttes. En dansk virksomhed har netop vundet en prestigefuld europæisk pris, Komproment, for sin serie af særlige facade- og tagelementer, der har integrerede solcellepaneler og kan adskilles og genbruges. Hvis disse virksomheder skal overleve i Danmark, skal teknologien understøttes til den kan klare sig på marked, på samme vis som vindmøller, der fortsat massivt understøttes.

Venlig hilsen

Camilla Damsø Pedersen

Chefkonsulent

Erhvervspolitisk afdeling

Tlf. direkte: 72 16 02 24 · Mobil: 23 28 49 13

 [Damsøe2](#)

dansk byggeri

Vi samler byggeri, anlæg og industri

Nørre Voldgade 106 · 1358 København K
www.danskbyggeri.dk · [Abonner på nyheder](#)

Følg os på:

Tilmeld dig her til

Dansk Byggeris

ARBEJDSMILJØKONFERENCE 2018

Torsdag den 8. marts til fredag den 9. marts

Fra: Katrine Pilmark Elkjær [<mailto:kfe@ens.dk>]

Sendt: 21. februar 2018 10:16

Emne: Fornyset høring af lov om fremme af vedvarende energi (ENS Id nr.: 1410532)

Til høringsparter

Hermed sendes forslag til lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi og lov om elforsyning (Afholdelse af udbud af pristillæg, særordning for forsøgsmøller og overgangsordning for landmøller samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden for visse solcelleanlæg, m.v.) i fornyet høring.

Herudover sendes høringsbrev og høringsliste.

Høringsfristen er **mandag den 26. februar 2018, kl. 12.00.**

Høringsvar til lovforslaget bedes sendt til kfe@ens.dk med kopi til vindogsoludbud@ens.dk.

Eventuelle spørgsmål vedrørende udkast til lovforslag kan rettes til Katrine Pilmark Elkjær, kfe@ens.dk, tel: 33 92 66 41.

Venlig hilsen / Best regards

Katrine Pilmark Elkjær

Fuldmægtig / Advisor

Mobil / cell

+45 33 92 66 41

E-mail

kfe@ens.dk

Energistyrelsen

Danish Energy Agency: www.ens.dk

- part of the Danish Ministry of Energy, Utilities and Climate

Høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi og lov om elforsyning

(Afholdelse af udbud af pristillæg, særordning for forsøgsmøller og overgangsordning for landmøller samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden for visse solcelleanlæg, m.v.) i fornyet høring.

26. februar 2018

Dansk Solcelleforenings høringssvar

Dansk Solcelleforening har den 21. februar 2018 modtaget Høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi og lov om elforsyning. Det er med stor beklagelse, at Dansk Solcelleforening må konstatere, at regeringen ikke har til hensigt at etablere lige vilkår for de teknologier, som er påtænkt at skulle indgå i en lige konkurrence under de kommende teknologineutrale udbud for vind og sol.

Dansk Solcelleforening har følgende kommentarer:

Som det fremgik af Dansk Solcelleforenings høringssvar, om udkast til lovforslag om teknologineutrale udbud, var vi meget positive overfor teknologineutrale udbud, fordi det sikrer valget af den billigste energikilde til fremtidens energiforsyning.

Derfor er det også med stor beklagelse, at Dansk Solcelleforening kan konstatere, at regeringen og Dansk Folkeparti nu vælger at ændre forudsætninger for de teknologineutrale udbud. Konkret vil der med lovforslaget blive taget midler fra den pulje, der er udset til at tilfalde den mest konkurrencedygtige løsning, således at alene én teknologi bliver forfordelt. Ændringen giver særligt to problemer:

1. Midlerne til testvindmøller overføres fra den aftale, der for få måneder siden blev indgået om en teknologineutral udbudspulje, der allerede var ganske begrænset
2. Tilskuddene til testmøllerne skævvrider den teknologineutrale udbudsmodel, når vindindustrien får et ekstra tilskud til finansiering af deres teknologi.

At lave en særordning, hvor en af teknologierne får specielt formede tilskud stemmer langt fra overens med ambitionen om at skabe en lige konkurrencesituation. Det er urimeligt at forbedre en af teknologiernes betingelser. Det har store konsekvenser for danske solcellevirksomheder.

Høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi og lov om elforsyning

(Afholdelse af udbud af pristillæg, særordning for forsøgsmøller og overgangsordning for landmøller samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden for visse solcelleanlæg, m.v.) i fornyet høring.

26. februar 2018

Mange solcellevirksomheder har allerede brugt store beløb på at indgå aftaler om jordleje og få godkendt lokalplaner for de planlagte anlæg, fordi de handlede i den overbevisning, at en aftale om det teknologineutrale udbud var en aftale.

Dansk Solcelleforenings anbefalinger:

Når der afsættes midler til testvindmøller bør der også gennemføres testopstillinger af solcelleparker, da der – på samme måde som for vindmøller - er behov for at afprøve de mange nye muligheder indenfor solcelleteknologien, der lanceres i disse år. Det er derfor Dansk Solcelleforenings klare budskab og anbefaling, at der også indføres en forsøgspulje til solceller i forbindelse med det teknologineutrale udbud. Specielt er der behov for at sikre opbygningen af danske kompetencer inden for bygningsintegrerede solceller.

Yderligere er det Dansk Solcelleforenings anbefaling, at der snarest igangsættes udviklings- og demonstrationsprojekter under EUDP, som kan danne udgangspunkt for at udvikle systemer til bygningsintegrerede solcelleanlæg samt tagplacerede anlæg til industribygninger, landbrug m.m..

Det fremgår af det sammenfattende skema i lovforslaget (s. 17), at der ikke er negative konsekvenser for erhvervslivet. Dette er ikke Dansk Solcelleforenings forståelse. For de solcellevirksomheder, der fokuserer på at udvikle, etablere og drive solcelleløsninger i konkurrence med vindindustrien vil der de kommende år være en systematisk ulige adgang til støttemidler. For at sikre teknologineutrale udbudsmodeller bør der også åbnes for etableringen af testsolcelleanlæg.

Som minimum bør finansieringen af testvindmøller først tages fra 2019 udbuddet og ikke allerede fra indeværende år, da det er puljen for i år, der i første omgang er igangsat planlægning for.

Med venlig hilsen

Flemming Vejby Kristensen

Formand for Dansk Solcelleforening

Mobil +45 2086 9638

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
Att.: Fuldmægtig Katrine Pilmark Elkjær

Pr. e-mail: kfe@ens.dk; cc: vindogsoludbud@ens.dk

22. februar 2018

Høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi og lov om elforsyning

Tak for muligheden for at kommentere lovforslaget.

Vi har ingen bemærkninger af revisions- eller regnskabsmæssig karakter.

FSR – danske revisorer
Kronprinsessegade 8
DK - 1306 København K

Telefon +45 3393 9191
fsr@fsr.dk
www.fsr.dk

CVR. 55 09 72 16
Danske Bank
Reg. 4183
Konto nr. 2500102295

Med venlig hilsen

Jeanette Staal
formand for FSR – danske revisorer
Forsyningsarbejdsgruppe

Mads Heldbo Jensen
student

Til Energistyrelsen

kfe@ens.dk og vindogsoludbud@ens.dk

København den 26.2.2018

Det Økologiske Råds hørings svar til lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi og lov om elforsyning.

Det Økologiske Råd skal hermed afgive hørings svar på ovenstående forslag.

Det Økologiske Råd finder overordnet, at princippet om såkaldte ”teknologineutrale udbud af sol og visse placeringer af vind” har en række problemer.

1. Udbudsmængden alt for lille samlet set.
2. Der tages ikke hensyn til hensigtsmæssigheden af tilslutninger af hhv. sol og vind til eksisterende transmissions- eller distributionsnet.
3. Kravet for at kunne blive omfattet af puljen for udbud i 2018 og 2019 er ikke reelt teknologineutral, da der underliggende stilles krav om godkendte placeringer af vind og sol. Dette krav vil i den kommunale politiske godkendelsesprocedure ikke blive afvejet lige, idet solceller fylder meget oftest på landbrugsjord, mens vindmøller ikke eller kun i ringe grad lægger beslag på jord, men til gengæld kan ses på lang afstand. Det første er oftest mest et spørgsmål om jordpris, mens det andet kan gøre, at der slet ikke opnås godkendelse til placering – eller denne trækker ud i lang tid.

Den politiske aftale og det foreliggende høringsforslag tager i nogen grad højde for den sidste indvending, idet forslaget de facto opdeler beløbsrammen i tilskud til to ordninger for tilskud til forsøgsmøller og en ordning for øvrige vindmøller. Men resten af beløbet er i praksis reserveret til solceller, idet det ikke vil kunne nås at få godkendelse til nye vindmøller – og dette beløb udgør over halvdelen af puljen.

Det Økologiske Råd går i denne sammenhæng ud fra, at de i forslaget justerede antal MW for de tre ordninger for vindmøller er nøje afstemt med den mængde MW, som rent faktisk har behov og realistisk mulighed for at blive besluttet opstillet i perioden 2018 – 2019. Hvis dette ikke er tilfældet, så mangler en angivelse af, hvad der skal ske med eventuelle bud, som delvis overskrider de angivne MW eller med de MW, som ikke udmøntes, fordi de udbudte MW og de indbudte MW ikke stemmer overens.

Med den valgte puljestørrelse og udbudsform vil der ganske givet komme et ret voldsomt stop i udviklingen af nye danske vindmølleprojekter på land og kystnært, da det ikke kan nås at få muligheder for nye placeringer på plads i perioden 2018 – 2019, og tilskudsbetingelserne fra 2020 og frem ikke er fastlagt. Denne situation finder vi højst uheldig.

De afsatte 813 mio. kr. som ikke på forhånd er fastlagt til færdiggørelsen af allerede eller næsten klare vindmølleprojekter, vil efter al sandsynlighed blive brugt udelukkende på solcelleprojekter. Disse vil især blive placeret på landbrugsarealer, da dette umiddelbart er det billigste – og nogle vil

blive placeret på arealer med landskabelig og/eller biodiversitetsmæssig værdi, idet denne værdi ikke afspejles i jordprisen.

Vi mangler derfor bestemmelser i lovgivningen, som tilskynder til eller sikrer, at de indbudte solcelleanlæg bliver placeret på overskudsarealer, som hverken har store landbrugsmæssige, landskabelige eller biodiversitetsmæssige kvaliteter.

Samtidig vil vi understrege, at fremtidige tilskudspuljer bør indrettes, så solceller også kan placeres på godt placerede, store tage (f.eks. på fabrikker, stalde, etageejendomme og offentlige institutioner) – og ikke kun på jorden. Det vil kræve et særligt tilskud, som er højere end de 13 øre/kWt, som ligger i nærværende aftale – og som berettiges af, at man så undgår at bruge landbrugsjord og jord med landskabelig eller biodiversitetsmæssig værdi til solceller.

Med venlig hilsen

Søren Dyck-Madsen

Det Økologiske Råds sekretariat

Til: kfe@ens.dk (Katrine Pilmark Elkjær)
Cc: hoeringer@fbr.dk (Forbrugerrådet Tænk Hoeringer), vindogsoludbud@ens.dk (Vind og Sol)
Fra: Martin Salamon (msa@fbr.dk)
Titel: SV: Frist 26. februar kl. 12: Fornyset høring af lov om fremme af vedvarende energi (ENS Id nr.: 1410532)
Sendt: 26-02-2018 11:56:36

Forbrugerrådet Tænk har modtaget udkast til lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi og lov om elforsyning i fornyet høring.

Vi skal henvise til Det Økologiske Råds høringssvar af dags dato.

Med venlig hilsen

Martin Salamon
Cheføkonom / Chief Economist

T +45 7741 7729 / M +45 4194 7905 / taenk.dk
Fiolstræde 17 B / Postboks 2188 / 1017 København K

Fra: Katrine Pilmark Elkjær [<mailto:kfe@ens.dk>]
Sendt: 21. februar 2018 10:16
Emne: Fornyset høring af lov om fremme af vedvarende energi (ENS Id nr.: 1410532)

Til høringssparter

Hermed sendes forslag til lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi og lov om elforsyning (Afholdelse af udbud af pristillæg, særordning for forsøgsmøller og overgangsordning for landmøller samt udvidelse af værditabsordningen, køberetsordningen og garantifonden for visse solcelleanlæg, m.v.) i fornyet høring.

Herudover sendes høringsbrev og høringsliste.

Høringsfristen er **mandag den 26. februar 2018, kl. 12.00.**

Høringssvar til lovforslaget bedes sendt til kfe@ens.dk med kopi til vindogsoludbud@ens.dk.

Eventuelle spørgsmål vedrørende udkast til lovforslag kan rettes til Katrine Pilmark Elkjær, kfe@ens.dk, tel: 33 92 66 41.

Venlig hilsen / Best regards

Katrine Pilmark Elkjær
Fuldmægtig / Advisor

Mobil / cell +45 33 92 66 41
E-mail kfe@ens.dk

Danish Energy Agency: www.ens.dk
- part of the Danish Ministry of Energy, Utilities and Climate

Per mail
Vindogsoludbud@ens.dk

cc:
kfe@ens.dk

TEKNIQ
Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup
Telefon 4343 6000
Telefax 4343 2103
tekniq@tekniq.dk
www.tekniq.dk

Høring af lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi

Ved mail af 21. februar 2018 har TEKNIQ modtaget Høring af lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi (Teknologineutrale udbud).

22. februar 2018

TEKNIQ har følgende kommentarer:

TEKNIQ ser positivt på, at der kommer teknologineutraleudbud, som sikrer valget af den billigste energikilde til fremtidens energiforsyning.

Ref SRA
sra@tekniq.dk

TEKNIQ understreger, at det uheldigt, at man vælger at ændrer forudsætninger for de teknologineutrale udbud. Det giver ingen mening, at man i en tilstræbt konkurrencesituation vælger at give den ene konkurrencepart specielt udformede tilskud og samtidigt taler om, at det bliver reelt teknologineutraleudbud for alle energianlæg. Den valgte ændring påfører desuden de solcellevirksomheder som allerede har forberedt sig med aftaler om leje af land og kommunale godkendelser et urimeligt tab.

Side 1/2

TEKNIQ understreger samtidigt, at det er vigtigt, at alle teknologier skal have samme udgangspunkt, det vil for eksempel medføre, at alle anlæg skal betale for den samlede udgift frem til tilslutning til elnet på det fastlagte spændingsniveau både i forbindelse med projektering og udførelse af arbejde samt afregning for et kommende effekttab i kabelforbindelser.

Anbefaling af kommende forskningsområde

TEKNIQ forudser, at solcelleanlæg vil stå for ca. 30 % af denne tilskudspakke samt kommende udbud, samtidigt bliver der installeret store solvarmeparker til fjernvarme, det vil samlet medføre, at der i de kommende år vil blive et betydeligt landbrugs- og naturareal der skal benyttes til energiproduktion.

Det kan dermed forudses, at der på sigt vil komme et ønske om at få anbragt så mange solcelleanlæg som muligt på bygninger.

TEKNIQ anbefaler på den baggrund, at der snarest igangsættes udviklings- og demonstrationsprojekter, under EUDP som kan danne udgangspunkt for at få udviklet systemer til bygningsintegrerede solcelleanlæg og samt tagplacerede anlæg til industribygninger og landbrug m.m.

Der bør ligeledes i forbindelse med det parallelt kørende teknologispecifikke udbud afsættes op til 10 MW til forsøgsopstillinger med bygningsintegrerede solcelleanlæggene. Midlerne til det teknologineutrale udbud kommer oprindeligt fra en række puljer rettet mod opsætning af solcelleanlæg

på bygninger. Ved at fokusere dele af tilskuddet mod bygningsintegrerede opnås at medlemmerne bruges til deres oprindelige formål og man styrker en dansk solcelleindustri, med mulighed for en betydelig eksport af bygningsintegrerede solcelleanlæg med mere.

Med venlig hilsen

Simon Rasmussen
Underdirektør

TEKNIQ
Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup
Telefon 4343 6000
Telefax 4343 2103
tekniq@tekniq.dk
www.tekniq.dk

22. februar 2018

Ref SRA
sra@tekniq.dk

Side 2/2

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1244 København K.

VINDMØLLEINDUSTRIEN

Vodroffsvej 59, 2. sal
1900 Frederiksberg

Att: kfe@ens.dk og
vindogsoludbud@ens.dk

Lokalt kontor:
Lysbrohøjen 24
8600 Silkeborg

Tlf.: 3373 0330
windpower.org
danish@windpower.org

Hørings svar til udkast til lovforslag om ændring af lov om fremme af vedvarende energi og lov om elforsyning – Fornyet høring

Dato: 26-02-2018

Vindmølleindustrien takker for muligheden for at afgive høringssvar.

Vindmølleindustrien hilser overordnet set de nye ændringer velkomne, herunder oprettelsen af en særordning for forsøgsmøller uden for de nationale testcentre samt oprettelsen af en særordning for landvindmøller som ikke er påbegyndt, da de har været fanget i klagenævnbehandlingen.

Vindmølleindustrien appellerer til, at de bestemmelser i lovforslaget som ministeren bemyndiges til at udmønte hurtigst muligt omsættes i en række bekendtgørelser, således at virksomhederne i branchen kender rammevilkårene.

Nedjustering af udbudsbudget for 2019 bør afvente afholdelsen af første budrunde ultimo 2018

Vindmølleindustrien noterer med beklagelse, at man har valgt at reducere det samlede udbudsbudget til 813 mio. kr. på baggrund af en usikker beregning af de forventede tilskudsudgifter til 35 MW forsøgsmøller som kan vise sig overvurderet når vi kender resultatet af første udbudsrunde ultimo 2018. Vindmølleindustrien anbefaler, at man venter med at nedjustere udbudsbudgettet for udbudsrunden i 2019 til resultaterne af første udbudsrunde er kendt senere på året.

Overgangsordning bør reduceres fra 37 til 18 MW

Antallet af projekter som er kommet i klemme i klagenævnbehandlingen og derfor ikke nåede at nettilslutte inden d. 21. februar 2018 har vist sig at blive mindre end de oprindeligt estimerede 43 MW. Dette er naturligvis meget glædeligt. På denne baggrund anbefaler Vindmølleindustrien at loftet i overgangsordningen reduceres fra 37 MW til 18 MW. Det betyder samtidigt, at halvdelen af de ca. 250 mio. kr. som er afsat til ordningen bør overflyttes til udbudsbudgettet for udbudsrunden i 2019.

Vindmølleindustrien står naturligvis til rådighed for en uddybning i relation til høringssvaret.

Med venlig hilsen

Martin Risum Bøndergaard

Politik- og analysechef, Vindmølleindustrien

Til: kfe@ens.dk (Katrine Pilmark Elkjær)
Cc: vindogsoludbud@ens.dk (Vind og Sol)
Fra: ADM Engineering/Sund/Tech Fakultetskontor (eng-sund-tech@adm.aau.dk)
Titel: Aalborg Universitet svar vedr. ENS Id nr.: 1410532 - Fornyset høring af lov om fremme af vedvarende energi
Sendt: 26-02-2018 08:53:30

ENS Id nr.: 1410532

Til Energistyrelsen,

Aalborg Universitet har ingen kommentarer vedr. Fornyset høring af lov om fremme af vedvarende energi.

Venlig hilsen
Bisera Bratovic

AALBORG UNIVERSITET

B i s e r a B r a t o v i c

K o n t o r f o r U d d a n n e l s e s a f d e l i n g e n f o r E N G I N E E R I N G , S U N D
F a k u l t e t s k o n t o r e t f o r E N G I N E E R I N G , S U N D

T i l f o r s t : (+ 4 5 9 9 5 9 2 4 0 0 0 1 4 1 0 5 3 2) @ a a u . d k
A a l b o r g U n i v e r s i t e t | J e A e r a r s l i n i e t o r g | E A N : 5 7 9 8 0 0

Fra: AAU/ESDH-sekretariatet
Sendt: 21. februar 2018 10:21
Til: ADM Engineering/Sund/Tech Fakultetskontor
Emne: VS: Fornyset høring af lov om fremme af vedvarende energi (ENS Id nr.: 1410532) - Kategori B

Hej

Denne hring sendes til jer fra universitetets hovedpostkasse.

Vi vurderer, at hringen hører under jeres sagsområde, og I bedes sikre behandling af hringen, registrering og sagsoprettelse i WorkZone samt inddragelse og orientering af relevante afdelinger og personer på AAU.

Hvis I vurderer, at sagen ikke hører under jeres område, bedes I kontakte ESDH-sekretariatet snarest muligt.

Denne hring er en kategori B.

Venlig hilsen

ESDH-sekretariatet
Eva Toftbjerglund Laursen

AALBORG UNIVERSITET

E S D H - s e k r e t a r i a t e t

E S D H - s e k r e t a r i a t e t | J e A e r a r s l i n i e t o r g | E A N : 5 7 9 8 0 0

T i l f o r s t : (+ 4 5 9 9 5 9 2 4 0 0 0 1 4 1 0 5 3 2) @ a a u . d k

---

Fra: Katrine Pilmark Elkjær ([mailto:kfe@ens.dk])
Sendt: 21. februar 2018 10:16
Emne: Fornyset hring af lov om fremme af vedvarende energi (ENS Id nr.: 1410532)

Til hringssparter

Hermed sendes forslag til lov om ændring af lov om fremme af vedvarende energi og lov om elforsyning (Afholdelse af udbud af pristilløbetsordning for forbrugsmønstre og overgangsordning for landmønstre samt udvidelse af viretabsordningen, kberetsordningen og garantifonden for visse solcelleanlæb m.v.) i fornyet hring.

Herudover sendes hringssbrev og hringssliste.

Hringssfristen er **mandag den 26. februar 2018, kl. 12.00.**

Hringssvar til lovforslaget bedes sendt til kfe@ens.dk med kopi til vindogsoludbud@ens.dk.

Eventuelle sprgsmåbvedrrende udkast til lovforslag kan rettes til Katrine Pilmark Elkjåb kfe@ens.dk, tel: 33 92 66 41.

Venlig hilsen / Best regards

Katrine Pilmark Elkjåb

Fuldmåbåb / Advisor

Mobil / cell

+45 33 92 66 41

E-mail

kfe@ens.dk

Energistyrelsen

Danish Energy Agency: www.ens.dk

- part of the Danish Ministry of Energy, Utilities and Climate